A°. 1859. No. 65. Zaturdag 13 Augustus. Tweede Jaargang.

BATAVIAASCH HANDELSBLAD.

Abonnementsprijs per half jaar.
Voor BATAVIA .... ƒ 12,50.
„ JAVA .... - 15,—.
„ de BUITENBEZITTINGEN .... - 17,50.
De betaling geschiedt **vooruit.** — Brieven **franco.**

HOOFD-BUREAU: te Batavia bij W. BRUINING. Te Samarang bij SOESMAN & Co. Te Soerabaya bij LE ROY & Co. Te Cheribon bij BLOK & RUZETTE. Te Pasoeroean bij WEIJERMANS & Co. Te Madioen bij G. A. HOGENRAAD. Op de Buitenbezittingen aan de Stoombootkantoren van den heer W. CORES DE VRIES, en voor Nederland bij M. WIJT & ZONEN te *Rotterdam*.

Prijs der Advertentiën.
Voor de VIJF Woorden .... ƒ 0,50.
„ Item bij 1ste of meerdere herhaling.. „ 0,25
Behalve het Zegel voor den Lande.
Advertentiën voor de **Mail-Editie** dezelfde prijs.

Bij deze Courant behoort EEN Bijvoegsel.

Vendutiën.

Maandag 15 Augustus, in het lokaal van het kollegie van Boedelmeesteren.

En à 4 pCt. vendusalaris, op 's lands werf, door *John Pryce en Co.*

Dingsdag 16 Augustus, voor het commissiehuis van *John Pryce en Co.*

Woensdag 17 Augustus, in een der recherche pakhuizen aan den Kleinen Boom, door *A. Bédier.*

En op het Heemradenplein, door *Cassalette en Co.*

Donderdag 18 Augustus, voor het commissiehuis van *Abeelen, Dennison en Co.*

Vrijdag 19 Augustus, voor het commissiehuis van *Cassalette en Co.*

Woensdag 24 Augustus, voor het commissiehuis van *A. Bédier.*

ADVERTENTIËN.

Getrouwd:

G. W. VON ENDE
en
Vrouwe M. C. MANUEL.

GOMBONG, 10 *Augustus* 1859. (4789)

Bevallen van een' ZOON, *C. E. Breton van Groll*, Echtgenoot van

A. L. VERNET.

INDRAMAYOE, 21 Julij 1859. (4765)

Op den 26sten Julij ll. overleed te Batavia de Heer *M. de Clercq*, geemploijeerde van de Factorij der Nederlandsche Handel Maatschappij, betreurd door zijne vele vrienden. (4782)

Den 1sten Augustus 1859, overleed te Samarang, onze Broeder en Behuwdbroeder, de Heer *Gautier ten Brummeler*, Geemploijeerde bij de Factorij der N. H. M.

D. BODDE.
J. C. BODDE,
ten Brummeler.

(4772)

Heden overleed, tot innige droefheid van zijne Ouders, in den jeugdigen leeftijd van circa twaalf maanden, *Johannes Cornelis.*

W. J. OLLAND,
G. OLLAND,
geb. *Coller.*

BATAVIA,
Augustus 1859.
(4764)

Op den 26 Julij 1859, overleed te Makasser, *P. H. Uhlenbeck*, Kapitein, Chef der Genie der Bonische Expeditie, Ridder der Militaire Willems-Order, 4de klasse; betreurd door zijne Broeders en Zusters.

Namens dezelve:
G. H. UHLENBECK.
P. F. UHLENBECK.

Eenige Kennisgeving.
BATAVIA, 10 Augustus 1859. (4776)

VENDUTIE

op *Maandag*, den 15 *Augustus* 1859, op 's lands werf, door

John Pryce & Co.,

à 4 pCt. Vendusalaris,
VAN

33 BRONZEN VUURMONDEN
EN
20 IJZEREN DITO.
afkomstig van DJAMBIE.

(4775)

VENDUTIE

Op DINGSDAG den 16 Augustus 1859, voor het Commissiehuis van

John Pryce & Co.,

van de alhier ter Reede liggende Engelsche Brik

ENTERPRISE,

Kapitein HEIGHO,
groot 228 tonnen.

NB. In plaats van **ten Elf Uren**, zal het Schip worden verkocht

ten NEGEN URE,

en daarna deszelfs **INVENTARIS**, bestaande uit **zeilen, touwwerk, blokken,** enz. enz. (4769)

Verkoop van een Huis.

Op hunne Vendutie van Dingsdag den 16den dezer,

zullen de Ondergeteekenden verkoopen, voor Rekening van den Boedel van wijlen den Heer

Dr. H. BURGER.

een kapitaal HUIS en ERF,

op Rijswijk, bij de Brug van Molenvliet.

(4768) JOHN PRYCE & Co.

OP DE VENDUTIE

van Dingsdag den 16den Augustus 1859,

zullen nog worden verkocht:

acht balen Adrianopel rood
gedrukt KATOEN,

min of meer door Zeewater beschadigd.

(4804) JOHN PRYCE & Co.

HOUT-VENDUTIE

op Woensdag 17 Augustus,
op het Heemradenplein, door

Cassalette & Co.,

van

BALKEN, DOLKEN,
GLONDONGS RIBBEN, PLANKEN
en
KROMHOUTEN.

(4779)

Executoriale Verkoop.

Op een' nader te bepalen dag,

zullen bij wege van Executie in het openbaar door het Vendu-Departement worden verkocht:

VIJF PERCEELEN,

behoorende aan de Heeren **J. A. A.** en **J. C. Hemler**, gelegen op *Goenong Sarie*, bij de Verponding geregistreerd onder No. 8490 en No. 9026 9029, te zamen getaxeerd op ƒ 74,400.

[illegible]

VENDUTIE

van de geredde Goederen van het Schip JACQUES CEZARD,

in een der Recherche-Pakhuizen aan den Kleinen Boom,

door

A. BEDIER.

Ingevolge magtiging, verleend door den Consul-Generaal van Frankrijk, aan den Gezagvoerder *Berthier*, van het verongelukte Schip *Jacques Cezard*, voorkomende in de Javasche Courant No. 63, zullen op den 17 dezer in publieke veiling worden gebragt, de geredde Goederen van voornoemd Schip, als volgt:

50 pakken divers loopend TUIG, STENGEN en PARDOENS.
3 manden, 93 diverse PROVISIEN in BLIK.
29 diverse ZEILEN.
Eenige RONDHOUTEN, RA'S, SPIEREN en BLOKKEN.
1 MEDICIJNKIST.
2 KOMPASSEN.
2 zeer goede CHRONOMETERS.
2 elegante SLOEPEN, waarvan een geheel nieuw, met Tuig en Zeilen.

Benevens eene groote menigte andere Artikelen, waarvan de Inventaris bij den Ondergeteekende ter inzage ligt.

(4785)

VENDUTIE

op Donderdag den 18 Augustus 1859.

voor het Commissiehuis van

Abeelen, Dennison & Co.,

voor rekening van belanghebbende van:

Eene Factuur AMERIKAANSCHE STOELEN als:

Bureaux-, Salon-, Wip-, 2 Tuinen-stoelen, Kinder stoeltjes in soorten.

200 vaatjes **BOTER.**
350 picols **MENIER**
40 „ **KLAPPER OLIE.**

Brillanten en Diamanten

waaronder steenen van $4\frac{1}{2}$ & 5 karaat.

30 Reaal STAAFGOUD

van Bandjermassing en

voor rekening van den inlander *Ma Ale* [illegible]

8 Perceelen

breeder omschreven in de Javasche Courant van heden.

(4792)

Op de Vendutie

van den 19den Augustus 1859,

zullen de ondergeteekenden voor het Commissiehuis,

ten Elf ure precies,

publiek verkoopen voor rekening der erfgenamen van wijlen den Heer

J. TROMP,

de landen TJIPOETAT, PAMOELANG, enz., enz.

Gezamentlijk bekend onder den naam van:

Zorgvliet.

EN

Een kapitaal WOONHUIS en ERF,

gelegen op het **MOLENVLIET.**

Nadere informatien te bekomen bij den gemagtigde der Erfgenamen *B. Muller* en bij

(4786) CASSALETTE & Co.

VENDUTIE

op Vrijdag den 19den Augustus 1859,

voor het commissiehuis van

Cassalette & Co.,

van diverse LIJNWADEN, een factuur IJZERWERK als: Koevoeten, Bijlen, Hamers, Hakmessen, Aanbeelden, Schaafijzers, Nijptangen, Vijlen, Passers, Zagen, Bankschroeven, Dolken, Jagtmessen, Horologiemakers gereedschap, Sloten, Grendels, Knippen, fijne Insteeksloten, Blikscharen, Heggescharen, Pikschrappers, enz., enz.

verder:

2 BASCULES waarop men tot 2,000 ℔ wegen kan
6 steilen fijne Engelsche EETSERVIESEN;
1 kist BRODERIEN.
1 „ KANT.
1 „ CASTOREN heeren hoeden.
1 „ BUKSKIN.
5 Cod. Zijden SARONGS en SLENDANGS.
3 Heeren- en 3 Dames ZADELS met keurig bewerkte hoofd stellen.
1 WAGENTUIG met Berlynsch Zilver gemonteerd, SPOREN, WAGENLANTAARNS, KAPLEDER.

verder:

50 kisten à 4 dozijn POUILLAC MEDOC.
20 oxhooden „ „

en

BTB & Z 643 1 Baal 200 MOLTON DEKENS.
„ „ 646 1 „ 150 „ „
B & C TH 1 Baal GOENIEZAKKEN.

min of meer door zeewater beschadigd. (480[illegible])

Op de Vendutie

van den 19den Augustus

voor het Commissiehuis van

Cassalette & Co.,

zal voor rekening van wien zulks aangaat verkocht worden

26 zakken KOFFIJ,
8 krandjang SUIKER.

min of meer door zeewater beschadigd, afkomstig van het gestrande schip **HOOP VAN CAPELLE.**

(4802)

Vendutie

op Woensdag den 24 Augustus 1859.

voor het Commissiehuis van

A. BÉDIER,

aan de Groote Rivier,

van Singapore Planken, Manille Sigaren No. 2 en No. [illegible] Cortado en Havana model, puike Boter, Fransche Provisien in blikken, Porceleinen Bloemvazen, diverse Meubelen en Mode-Artikelen, Pendules, Presenteerglazen, Schilderijen, Aleatieven en 66 picols Rijst. (4788)

Op de Vendutie van 24 Augustus zullen almede worden verkocht:

200 ROBIJNEN (Delima).
200 witte ROBIJNEN.
7 flesschen ROZENOLIE.

wegende zamen elf ringgit.

(4800) A. BÉDIER.

Op de Vendutie van den 24 *Augustus* zullen alsnog worden verkocht:

2 melkgevende KOEIJEN met KALF.
1 bezette Koe, en
7 KALVEN.

(4799) A. BÉDIER.

De ontdekkingen en de dood van Adolf Schlagintweit.

Adolf Schlagintweit, diegene der drie broeders van dien naam, wien de wetenschap van de kennis der aarde het meest te danken heeft, heeft het leven verloren juist toen hij de gewigtigste plek van het gebergte van Midden-Azië overschreden had. Zijne broeders hebben de tot zijn dood betrekkelijke bescheiden nu doen drukken en uitgeven. De beslissende documenten zijn afkomstig van kolonel Edwardes, den regeringscommissaris in Pesjawur, en dragen de dagteekening van 18 December 1858, zoodat men in Europa eerst in de laatste weken zekerheid omtrent het lot van den stoutmoedigen reiziger bekomen heeft. Vroegere berigten, die door Russische agenten in Midden-Azië waren opgezonden, blijken nu in de hoofdzaak juist te zijn geweest, doch de bijomstandigheden waren verkeerd opgegeven. Zoo rustte langen tijd op den voornaamsten gids des reizigers, Mohamed Amin uit Yarkand, de verdenking van door trouweloosheid tot de vermoording van zijn meester aanleiding te hebben gegeven. Deze man had echter de gebroeders Schlagintweit reeds vroeger bij hunne beklimming van het Karakaroem-gebergte begeleid en de bewijzen geleverd, dat hij het vertrouwen waard was. In 1856 hadden zij hem uit eene gijzeling van schuld bevrijd en steeds een kundig gids in hem gevonden, over wien zij hoogst te vreden waren. Juist omdat hij de Schlagintweits door de bergpassen naar het noorden geleid had, liet Goolab Singh, de beheerscher van Kasjmire, op hem passen, terwijl omgekeerd de Chinezen een prijs van 1000 roepijen op zijn hoofd gezet hadden, dewijl hij Europesche reizigers naar Yarkand had gebragt. Onder de zeven gidsen van Adolf Schlagintweit bevond zich slechts één trouwelooze, de moensji (tolk of leeraar) Mohamed Hassan uit Pesjaur. Deze verliet de reizigers onderweg en nam ook een paard mede. Hij is thans in Indië teruggekomen en verontschuldigt zich met het beweren, dat de moeijelijkheden der reis te groot voor hem waren. Overigens schijnt A. Schlagintweit weinig gewigt aan die verlating te hebben gehecht, want hij maakt er niet eens gewag van in een brief, die kort daarna door hem geschreven werd.

De beide gewigtigste stukken zijn de beëedigde verklaringen van Abdallah uit Kasjmire, een der geleiders van Schlagintweit, die in het midden van December 1858 naar Pesjaur terugkeerde en een door hem medegebragte brief van den bovengenoemden eersten gids, Mohammed Amin, gedateerd uit Khokan, 29 Julij 1858. Adolf Schlagintweit was met zijne karavaan in het voorjaar van 1857 opgebroken en had zich van Soeltanpoer naar Ladak begeven, zonder echter de hoofstad Leh aan te doen. Te Tsjoesel, eene plaats nabij de Zomognalari of het groote zoutmeer van Pangkong, huurde de reiziger 60 dragers, om met hen den pas Kuen-luen van het Korakoroem-gebergte over te trekken. Schlagintweit zocht en vond een nieuwen pas; hij liet dien weg door groote steenen merken en zocht met den verrekijker zijn pad allerwege tusschen de rotsen en den sneeuw. Toen men nu op de andere helling van den Kuen-luen gekomen was, in het Chinesche Khokan, sloeg Mohammed Amin voor, om niet over Yarkand, maar langs den weg over Sirikoef en Oesj regtstreeks naar Khokand te gaan. Deze weg moet dus over of langs het nog raadselachtige plateau van Pamir naar Terghanna geloopen hebben. Doch Schlagintweit achtte den omweg te groot en ging dus, na een trouwen reisgezel, den jood Moerad, op kondschap naar Yarkand vooruitgezonden te hebben, vol moed naar die stad op reis, ofschoon hij reeds vernomen had, dat het Chinesche Turkestan geheel in opstand was.

De Chinesche heerschappij rust in Turkestan op zeer zwakke grondslagen en heeft altijd te kampen met oproerige bewegingen van de zijde der talrijker Inlandsche, half geestelijke en half wereldlijke vorsten, die den titel van *kodsjas* voeren. De bevolking belijdt het Mohammedaansch geloof en spreekt een Turksch dialect, hetgeen de Oesboeken van Bokhara zeer goed verstaan. De plattelandsbewoners worden door de stedelingen, Mongolen genoemd, en men weet ook dat zich bovendien verscheidene stammen Kalmuksche Tartaren in het land gevestigd hebben. Gelijk Alexander Burnes den daar heerschenden toestand vóór twintig jaren schilderde, zoo bevond de Britsche agent Ahmed Schach dien nog in 1852. De Chinezen bezitten buiten de hoofdsteden Yarkand en Kasjgar slechts citadellen, gezamenlijk met vijf- of zevenduizend man bezet. Het bestuur des lands wordt door Turksche overheden gevoerd en er bestaat tusschen de Chinezen en de inboorlingen geen verkeer, dan door middel van de schriftelijke correspondentie der Chinesche stadhouders met de Turksche „koningen" of wanks, gelijk Ahmed Schach hen noemt. Alle betrekkingen met Khokand zijn echter afgebroken, sinds een der khans van Fezzhan met eenen der oproerige *kodsjas* gemeene zaak heeft gemaakt. De Chinezen onderhouden op groote rijkswegen nog hun oude stelsel van koeriers en eene telegraphische verbinding door middel van seinvuren met Peking, opdat er bij het uitbreken van onlusten onmiddelijk troepen naar de plaats der rustverstoring kunnen afgezonden worden.

De jood Moerad kwam terug met de tijding, dat de Sultan van Khokand der Chinezen de provincien Kasjgar en Yarkand ontrukt had. Mohammed meende echter te moeten gelooven, dat het die Sultan niet was die een zoo verren en gevaarlijken togt gewaagd had, maar een zijner grooten, een der *sayads* (nakomelingen van den profeet), die doorgaans degenen zijn welke in Turkestan de vaan des oproer opsteken, maar wier lot het schijnt te zijn om ten slotte altijd door de Chinezen ten onder gebragt te worden. Er bleek later, dat Mohammed Amin juist had geoordeeld. Te Yarkand werd Schlagintweit en zijne karavaan door de inwoners zeer voorkomend ontvangen. Door die ontvangst waarschijnlijk aangemoedigd, begaf Schlagintweit zich naar Kasjgar. Onderweg kwam hij nabij Bosgan, eene stad die door de Chinezen verdedigd en door Oil Khan, een oproerig *sayad* uit Khokan, belegerd werd. De reiziger was voor de stad gelegerd toen de Chinesche bezetting een krachtigen uitval deed en de belegeraars op de vlugt joeg, waarin ook Schlagintweit, na zijne bagage verloren te hebben, werd medegesleept. Aldus kwam hij als vlugteling te Kasjgar, dat zich toenmaals in de magt bevond van Weli Khan, een *sayad* uit Khokand, die de Mohammedaansche inwoners uit Kasjgar had opgewonden tot een bevrijdings- en godsdienst-oorlog tegen de Chinezen. Deze waren bezig de buiten de stad liggende citadel van Kasjgar te belegeren. Toevallig kwam de karavaan aan op het oogenblik van een uitval der Muzelmannen, en Adolf Schlagintweit werd voor den rebellen-hoofman Weli Khan gevoerd en gaf zich bij dezen uit voor een ambtenaar van de Oost-Indische Compagnie. De Khan gaf echter, zonder zich daarom te bekommeren, last hem weg te brengen en te onthoofden en zijne reisgezellen als slaven te verkoopen; en dit geschiedde ook, in Augustus 1857. Het Chinesche leger ontving echter spoedig versterkingen en verjoeg de *kodsjas* van Khokand uit het gewest. Op die vlugt verkregen Schlagintweits lotgenooten hunne vrijheid weder en toen zij te Khokand waren aangekomen wachtten zij op eene gelegenheid om in vrede naar Indië terug te kunnen keeren. Na een verloop van tien maanden begaf Abdullah zich over Bokhara en Kabool naar Pendsjab, terwijl Mohammed Amin, die toenmaal nog in het bezit van het gebeente en de geschriften van Adolf Schlagintweit was, voorloopig te Khokand achter bleef. De weg, op welken deze reiziger zoo jammerlijk van het leven beroofd is, was nog nooit door een Europeaan betreden.

VENDUTIE

Op Donderdag den 25 Augustus 1859,
voor een der Recherche-Pakhuizen aan den Kleinen Boom, door

Cassalette & Co.,

voor Rekening van wien zulks aangaat, van de geredde GOEDEREN van het Nederlandsch Schip
HOOP VAN CAPELLE, als:

25 Zeilen.
1 Anker p. m. 1300 Ned. Pond.
1 Ketting $1\frac{3}{4}$ Eng. duim. 75 vadem.
1 Anker p. m. 500 Ned. pond.
1 Ketting $1\frac{1}{4}$ Eng. duim. 75 vadem.
1 Chronometer.
1 Barometer en Thermometer.
3 Kompassen.
2 Bussen met Kaarten.
1 Stuurrad.
1 Nachthuis.
2 Koperen Lenspompen.
1 Kabeltros.
7 Kookketels.
1 Scheepsklok.
8 Schootkettingen.
1 Stel Seinvlaggen van Marryat.
3 Vlaggen.
1 Horsburg.
3 Rollen Zeildoek. enz., enz., enz.

Verder:

Staand- en Loopend TUIG.

Benevens:

15 Stuks waarloose Spieren van diverse dimensiën, Onderwanten van de drie masten, Voorstengen. Fardoens- & Barkstengewant; in ontvangst te nemen bij den Regent van *Serang*.

(4803.)

Op een' nader te bepalen dag,
zullen de Ondergeteekenden publiek verkoopen:

3/10 Aandeelen in de Landen Pondok Terrong en Ratoedjaja,

gelegen in de Afdeeling Buitenzorg.
(4799) VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.

Per «*Manahaha*» van *Manilla*:
een Factuur

SIGAREN,

grootendeels CARTADO'S No. 2, van de maanden Augustus en September 1858.
Als ook:

No. 1, 3 en 4;
en
Fijne Londres.

Slechts à contant bij
(4797) ABEELEN, DENNISON & Co.

St. JULIEN MÉDOC

van het Merk B. van Leeuwen & Co.
Bij
(4794) ABEELEN, DENNISON & Co.

Ontvangen:

HOLLANDSCHE CONFITUREN

voor Confituur-Taarten,
benevens
KOEK,
en Allerhande in soorten.
(4774) CHAMA & Co.

Weder ontvangen:
kleine koperen
Disteleertoestellen
met toebehooren,
VERSCH HOMBURGERWATER
in fleschen en kruiken,
ALCOHOLOMETERS
van Richter en Fralles.
Rijswijk's Apotheek,
(4751) W. SPECHT GRIJP.

Versche Aanvoer
VAN
PROVISIEN EN DRANKEN,

met de schepen KAAP HOORN, MARIA CATHARINA en MARIA ANNA.

Waaronder:
Groote HAMMEN.
„ OSSENRIBBEN.
Gerookte OSSENTONGEN.
SAUCISSES de BOULOGNE, in emballage en in blik.
ROOKVLEESCH.
ROLPENS in groote fleschen en in vaatjes.
SAUCIJSJES „ dito dito „ „ dito.
PEKELWORST „ dito dito „ „ dito.
ROOKSPEK en Gezouten VLEESCH } in kleine vaatjes.
Diverse soorten VLEESCH in heele en halve blikken.
Diverse GROENTEN in heele en halve blikken.
Gerookte en Versche ZALM.
LENGVISCH.
Bergsche ANSJOVISCH.
Diverse GEVOGELTEN in 1/1 en 1/2 blikken.
Zwitsersche, Z. M. en andere KAZEN.
Gedroogde VRUCHTEN in stopfleschen.
KOEK, BANKET, SUIKERWERK etc., bij
4778) VAN RIET & TER GOUW.

Théâtre Français de Batavia.

Avec la permission de M. le Résident et de MM. de la Commission du Théâtre.

LUNDI 22 Août 1859.

LE VILLAGE,

Comédie en un acte, par M. *Octave Feuillet.*

Une vieille Lune,

Vaudeville en un acte.

CHANSONNETTES.

Les Artistes suivans concourront à cette représentation:
MM. POTIER. HUBERT;
Mesd. GHYMERS-PONSIN et POTIER.

Prix des Places:
Un Cavalier *f* 5,—. Une Dame *f* 5,—. Un Officier jusqu'au grade de Capitaine *f* 3,—. Un Enfant *f* 2,—.

On pourra retenir des Places et prendre des Billets, le matin de la représentation au contrôle, depuis 8 heures du matin jusqu'à midi.

MM. les propriétaires des loges sont priés de faire savoir le matin au contrôle, s'ils veulent conserver leurs places. (4796)

Per HARRIET van de Kokos Eilanden:
nieuwe Aanvoer gezuiverde
KLAPPEROLIE.
(4780) Bij ABEELEN, DENNISON & Co.

Asphalt Filt. Filt Spijkers.
Liquide Compositie,
voor permanente bestrijking van Dakgoten.
Singapore Planken.
(4787) ABEELEN, DENNISON & Co.

ECHTE SCHILDPAD SOEP
en
BIEFSTUK.

Op Maandag den 15den dezer bij
(4783) F. PEREIRA.

SAMARANGSCHE BESCHUIT,

in heele en halve Blikken;
pas aangebragt bij
(4777) VAN RIET & TER GOUW.

Ontvangen:
BENGAALSCHE OSSENTONGEN
en
BULTEN in blik.
(4685) JOHN PRYCE & Co.

HOLLOWAY'S PILLEN EN ZALF

ZIJN DOOR MILLIOENEN MENSCHELIJKE WEZENS VAN BEIDERLEI KUNNE EN ELKEN OUDERDOM, IN IEDER DEEL DER WERELD, GEBRUIKT.

Derzelver uitwerkende krachten en veiligheid zijn op den toets gesteld en ontegenzeggelijk bevonden geworden van Indië af tot aan de Polen, en de vleijendste schatting aan derzelver waardij betaald is de daadzaak dat de Landeigenaars in Java altijd eenen voorraad dezer doordringende medicijnen er op nahouden voor hunne plantaadjes. Terwijl de publieke drukpers alom eenen overvloed van echte gevallen van buitengewone genezingen in eene groote verscheidenheid van ziekten, zoo als gebrek aan spijsvertering, maag en lever ongesteldheden enz. bekend maakt, is er geen geval ooit voorgekomen waarin het gebruik dezer medicijnen schadelijke gevolgen heeft gehad.

Deze beroemde Pillen, alsmede Holloway Zalf, zijn op franco aanvrage te bekomen tegen de ondervolgende prijzen, à contant:

Doosjes pillen @ *f* 1,—, *f* 3,—, *f* 5,—.
Potjes Zalf „ - 1,—, - 3,—, - 5,—,

Te Batavia bij S. B. Van Kleeff & Co.
„ Buitenzorg bij P. Schreuder.
„ Banjoemaas „ M. S. Cheriman.
„ Poerworedjo „ F. Neumann.
„ Djocjocarta „ H. Deekens & Co.
„ Souracarta „ W. Veldman.
„ Salatiga „ F. Krüthoffer.
„ Tagal „ Wed. Dort.
„ „ „ A. J. van der Voort.
„ Cheribon „ W. Galistan.
„ „ „ Blok & Ruzette.
„ Samarang „ H. L. de Lyon.
„ „ „ de Groot, Kolff & Co.
„ Soerabaija „ Mossembekker & Co.
„ Bandong „ D. P. Kesler.
en bij de Hoofd-Agenten,
(4784) SOESMAN & Co.

TE KOOP.

Eene prachtige, met de uiterste zorg voor dit klimaat vervaardigde
PIANINO van 7 Octaaf,
VAN
CARL SCHEEL,
bij
(4762) CASSALETTE & Co.

SPAARBANK.

Zitdagen 17 Aug. en 3 Septemb.
(4806)

Wordt gevraagd:

Kost en Inwoning
voor een HEER en DAME.
Adres Letter A, bij
(4795) G. KOLFF & Co.

Wordt ter overname aangeboden eene
Dag- en Kostschool,
met Meubilair en Toebehooren.
Adres met franco Brieven onder lett. L, bij de Boekhandelaren
(4763) DE GROOT, KOLFF & Co.

Wordt gevraagd
een
BEKWAAM WERKTUIGKUNDIGE,

die in staat is om zoowel praktisch als theoretisch de Directie te ondersteunen, en des gevorderd zelfs de Directie kan voeren, van eene zeer uitgebreide fabriek voor de vervaardiging van stoom- en andere werktuigen.

Hierop reflecteerenden gelieven zich met franco brieven, en onder overlegging van deugdelijke bewijzen dat zij, of zoodanig reeds met goed gevolg zijn werkzaam geweest, of van andere bewijzen van kundigheden en geschiktheid, zich te adresseren te Socrabaya bij
(4759) J. BAIJER.

Bij vonnis van den Raad van Justitie te Batavia, dd. 29 Julij 1859, is gehomologeerd het accoord door de in staat van faillissement verklaarde Arabieren *Sech Mohamad bin Awab Djous* en *Sech Awab bin Mohamad Djous* aangeboden, nader omschreven bij acte voor Notaris Mr. *Heijliger* verleden, en is *Jean Louis Corneille Alexandre Gronovius*, landeigenaar, benoemd tot liquidateur.

Debiteuren worden aangemaand hun debet dadelijk te voldoen, uiterlijk binnen den tijd van **ééne maand** ten kantore van de Advocaten en Procureurs, Jhr. Mr. *F. Junius van Hemert* en Mr. *J. van Gennep*, in het lokaal der Java-Bank, ter voorkoming van vervolging.
(4805) GRONOVIUS.
BATAVIA, 13 *Augustus* 1859.

Mail-Editie No. 16.

Advertentien voor No. 16 der Mail-Editie van het *Bataviaasch Handelsblad*, die den 24 Aug. van hier vertrekt, worden aangenomen tot **Dingsdag** den **23sten** Augustus 's voormiddags ten 10 ure. (4771)

BEKENDMAKING.

Met wijziging van Art. 5 van het Reglement voor het Tjunia-Veer te Batavia, wordt aan belanghebbenden bekend gemaakt, dat, door de uitbreiding van het Veer tot op 1800 koyangs Laadruimte, de prijs naar en van de Reede voor ÉÉN TJUNIA alsnu is gesteld per Koyang op Eén Gulden en Zeventig Cents Zilver, en naar of van de Buitenreede of Onrust, als boven, doch met 25 percent verhooging.

Voor Vracht naar Tanara, per Koyang Vier Gulden en Vijftig Cents Zilver.
„ „ „ Bantam, „ „ Zes Gulden Zilver.
„ „ „ Bekassie, „ „ Vijf Gulden Zilver.
„ „ „ Pakkios, „ „ Vijf Gulden Zilver.
„ „ „ Moara Gumbong, „ „ Vier Gulden en Vijftig Cents Zilver.
ZAND-BALLAST van de Eilanden, per Koyang Drie Gulden Zilver.
In te gaan met 1 September 1859.

J. M. KNAUD sr.
(4760)

Houder van het Cognossement aan order over:

G F P	1/86.	86	kisten	Wijn.
G S & C	87/96.	10	mandjes	dito,
	97/106.	10/4	dito	dito.

afgeladen door G. Schimmelpenninck & Co. te Amsterdam en alhier aangebragt per het Nederl. schip *Maria Catharina*, kapt. H. C. de Bos, gelieve zich bekend te stellen bij
de Agenten,
(4781) E. MOORMANN & Co.

Het Stoomschip PADANG,
Kapitein A. GUYOT,
zal 2 maal 24 uren na aankomst der verwacht wordende Landmail,
via Benkoelen, naar Padang vertrekken.

Op den **18den dezer**, zal een der Stoomschepen naar
Samarang en Sourabaya vertrekken.
Nadere informatien bij
(4790) W. CORES DE VRIES.

STOOMBOOT OENARANG.

Het vertrek dezer Boot naar **SAMARANG** en **SOURABAYA**, gedurende de maand Augustus, is geregeld als volgt:

Van *Sourabaya* 14 en van *Samarang* den 16 naar *Batavia*.
« *Batavia* 21 « « 24 « *Sourabaya*.
« *Sourabaya* 28 « « 30 « *Batavia*.

Informatien bij
de Agenten
LANDBERG, BEZOET DE BIE & Co.
(4770)

NAAR SAMARANG,

ligt in lading het schip
Sara Eleonora,
Kapt. Schuymer,
om spoedig te vertrekken.
Informatiën bij
de Agenten
(4798) CASSALETTE & Co.

Passage naar Nederland
wordt aangeboden met het snelzeilend Ned. barkschip
RIJNBRAND,
gevoerd door kapt. P. F. Lange.

Dit schip is uitmuntend ingerigt en uitgerust tot de overvoer van passagiers, zullende **Zondag den 21 dezer** regtstreeks van hier de reis aanvaarden.

Adres bij den Gezagvoerder in het Hotel der Nederlanden en bij de Agenten
(4791) HAAGER & SCHUURMAN.

PASSAGE naar NEDERLAND,
wordt aangeboden met het snelzeilend Ned. Barkschip
BELLATRIX,
Kap. A. P. Sandberg,
zullende in de eerste helft van September, van Samarang via Batavia naar Nederland vertrekken.

Dit om deszelfs snelle reizen, gunstig bekende Schip is voor den overvoer van **Passagiers** bijzonder aantebevelen, en voert eenen bekwamen scheepsdoktor.

Nadere informatien zijn te bekomen bij de heeren *Dorrepaal & Co.* te Samarang, en hier bij
de Agenten
(4767) J. CEZARD & Co.

Passage naar Nederland.

Het snelzeilend, voor den overvoer van Passagiers bijzonder goed ingerigt Campagne-Schip
LANDBOUW,
Kapitein P. A. KLEIJNENBERG,
zal omstreeks half September van Samarang over Batavia naar Amsterdam vertrekken. Hetzelve voert een bekwamen Scheepsdoctor, en is in allen opzigte als eene gunstige gelegenheid aan te bevelen.

Voor nadere informatien vervoege men zich te Samarang bij de Heeren *Dorrepaal & Co.*, en hier bij
de Agenten,
(4766) J. CEZARD & Co.

Uittreksels uit officiële mededeelingen.

De directeur van financien herinnert aan de ordonnancie van 30 Junij 1859 (staatsblad No. 40), voorkomende in de javasche courant van 2 Julij 1859 No. 53, volgens welke voor de houders van *dubbele* duiten van Nederlandschen of Nederlandsch-Indischen muntslag, van en met den eersten tot en met den laatsten Augustus 1859, gelegenheid bestaat tot verwisseling van die duiten, in de verhouding van *vijf* cents voor *drie* dubbele duiten.

De hoofd-intendant der militaire administratie maakt bekend, dat op Dingsdag den 30sten Augustus 1859, des morgens ten 10 ure, door den onder-intendant 2de klasse in de 3de militaire afdeeling te Soerabaija zal worden gehouden eene publieke uitbesteding voor de levering van

eenen Reiswagen,

bestemd tot overvoer van zieken uit het groot militair hospitaal te Socrabaija naar het convalescenten gesticht te Malang en terug.

Postkantoor.

De directeur der posterijen te Batavia, herinnert belanghebbenden dat, de 2de mail-stoomer in Aug. den 24sten zullende vertrekken, de brievenpakketten daarmede te verzenden, bij het postkantoor te Weltevreden zullen worden gesloten op Dingsdag den 23sten Aug. aanstaande:
a. des avonds ten 8 ure, voor Europa, Britsch-Indië, China, enz., enz.
b. des middags ten 1 ure, die voor Banka, Palembang, Billiton en Riouw.

Oproeping van Crediteuren.

In de *Javasche Courant* van heden worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:
Door de Weeskamer te Batavia: van wijlen *K. H. Engeringh*, *B. Boer*, *J. E. L. Henze*, *J. H. Carl* en *H. Lstumerissa* en van wijlen *Karel Frederik Reinier Lodewijk Heeger*, *Frederik Jacobus Ulric Sesseler*, *Jan van Wijnen* en *Gerrit van Dragt*.
Door de Weeskamer te Soerabaya: van wijlen *Gerardus Johannes Geurdenaar*, echtgenoot van *Maria Esse*.

Gouvernements-Besluiten, Benoemingen, enz.

Civiel Departement.

In dienst Gesteld:

Bij de Burgerlijke Openbare Werken.

De door Z. M. den Koning benoemde en onlangs uit Nederland aangekomene adspirant-ingenieurs:

J. C. Schumm, met bepaling dat hij voorloopig werkzaam zal zijn onder de bevelen van den eerstaanwezenden ingenieur in de residentie Samarang en verblijf houden ter hoofdplaats van dien naam.

G. A. Pet, met bepaling dat hij werkzaam zal zijn en verblijf houden te Tagal, onder de bevelen van den eerstaanwezenden ingenieur in het gewest van dien naam.

Benoemd:

Tot postkommies, tevens pakhuismeester te Palembang, de algemeene en zoutverkoop-pakhuismeester, tevens administrateur der houtstapelplaats te Muntok (Banka) *E. J. Vermandel.*

Tot algemeenen- en zoutverkoop-pakhuismeester, tevens administrateur der houtstapelplaats te Muntok (Banka), de gewezen opziener der 1ste klasse bij de theecultuur *A. M. de Nijs*, thans op onderstand.

Verleend:

Een 2jarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den adsistent-resident van Baweau (Soerabaya) *G. J. Termijn.*

Militair Departement.

Benoemd:

Tot 2den luitenant bij het 1ste bataillon infanterie, de adjudant-onderofficier *C. C. P. Steinmetz*, van het 13de bataillon.

Geplaatst:

Bij het 3de bataillon infanterie, de majoor *A. J. Camphuis*, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd.

Verleend:

Een 2jarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den 1sten luitenant van het regiment Oost-Indische kavallerie *P. J. van der Heijde.*

Bij het Wapen der Genie en Sappeurs,

Bevorderd:

Tot kapitein, de 1ste luitenant *J. P. Ermeling.*

Tot 1sten luitenant, de 2de luitenant *J. P. van der Eb.*

Goedgekeurd:

Lat door het Militair Departement, bij het Wapen der infanterie,

Zijn Overgeplaatst:

Bij het 2de bataillon, de kapiteins *J. J. Keijzer* en *F. K. N. van Bijlevelt*, respectivelijk van het garnizoens-bataillon der Moluksche eilanden en het 10de bataillon.

Bij het 3de bataillon (Samarang), de kapitein *P. L. Stenneke*s en de 1ste luitenant *J. G. A. van Leeuwen*, respectivelijk van het 2de en 11de bataillon.

Bij het 6de bataillon, de kapitein *J. H. H. A. Räcke* en de 2de luitenant *P. A. C. H. F. A. Werdmuller von Elgg*, respectivelijk van het 7de en 9de bataillon.

Bij het 10de bataillon, de kapitein *L. J. F. Timmermans* en de 1ste luitenant-adjudant *F. A. Steerert*, respectivelijk van het 7de en 17de bataillon.

Bij het 12de bataillon, de 2de luitenant *P. C. van der Slagt*, van het garnizoens-bataillon van Palembang.

Bij het 13de bataillon, de 1ste luitenant *J. P. Snagge*, van het garnizoens bataillon in de 3de militaire afdeeling.

Bij het garnizoens-bataillon in de 2de militaire afdeeling op Java (Wonosobo), de 2de luitenant *W. H. van de Pol*, van het 8ste bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon der 3de militaire afdeeling (Soerabaya), de 1ste luitenant *W. J. L. Schmidt*, van het 13de bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon van Celebes en onderhoorigheden (Segirie), de 1ste luitenant *E. G. Weijland*, van het 5de bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon der Moluksche eilanden (Amboina), de kapitein *J. Redeker*, van het 2de bataillon.

Bij de garnizoens-kompagnie van Timor en onderhoorigheden (Larentocka), de 2de luitenant *H. Demmeni*, van het garnizoens-bataillon der 1ste militaire afdeeling op Java.

Zijn Geplaatst:

Bij het 2de bataillon, de 2de luitenant *H. C. A. Ruempel;*

Bij het 11de bataillon, de kapitein *G. B. F. Wiggers van Kerchem.*

Bij het 12de bataillon, de 2de luitenant *A. Wormhoudt;* allen onlangs uit Nederland aangekomen.

Op bekomen last maakt de ondergeteekende bekend, dat in de maand December aanstaande, op nader te bepalen dagen, aan ambtenaren der 3de klasse, die blijkens over te leggen certificaten hunner onmiddelijke chefs en der hoofden van gewestelijk bestuur, tot wier ressort zij behooren, geacht worden door bekwaamheid, geschiktheid en gedrag, het meest in aanmerking te komen om tot hoogere rangen in 's lands dienst op te klimmen en minstens vijf jaren in 's lands dienst zijn werkzaam geweest, de gelegenheid zal worden gegeven tot het afleggen voor eene daartoe te benoemen kommissie, van examinatoren te Batavia van het vergelijkend examen, bedoeld bij art. 6 van het Koninklijk besluit van 2 Mei 1859, No. 33.

Het examen zal loopen over de vakken, waarin onderwijs wordt gegeven op de Koninklijke Academie te Delft aan hen, die gevormd worden tot ambtenaren der 2de klasse (staatsblad 1853 No. 15); met dien verstande dat het aan elken examinandus zal vrij staan zelf aan te wijzen zoodanige van de daarbij omschrevene vakken, in welke hij zich aan het examen wenscht te onderwerpen.

De voorkeur zal worden geschonken aan hen, die het volledigst voldoen aan hetgeen van de kweekelingen der Delftsche Academie, ter bekoming van het radicaal van ambtenaar der 2de klasse, gevorderd wordt.

De hoofden van gewestelijk bestuur in wier ressort de betrokken ambtenaren gevestigd zijn, hebben de bevoegdheid de ambtenaren, die zich aan het examen wenschen te onderwerpen en de vereischte certificaten hebben erlangd, bij tijds verlof te verleenen, zich tot dat einde naar Batavia te begeven.

Ambtenaren, die een voldoend examen afleggen, al te behooren niet tot de 29 die het best hebben voldaan en in verband met de behoefte die er aan ambtenaren der 2de klasse bestaat onder 's Konings nadere goedkeuring, mogen worden beschouwd als te bezitten het radicaal van Indischen ambtenaar der 2de klasse, zullen mogen declareeren reis- en verblijfkosten, nader te regelen.

Belanghebbenden, die zich aan het examen wenschen te onderwerpen, zullen zich schriftelijk moeten aanmelden vóór 15den November eerstkomende bij den Algemeenen Secretaris, onder overlegging van de vereischte certificaten en met opgave van die der bij staatsblad 1853, No. 15. aangeduide vakken, in welke zij zich genoegzaam bedreven achten om een examen te ondergaan.

BATAVIA, den 2den Augustus 1859.

De Algemeene Secretaris,

A. LOUDON.

Regeling van het Muntwezen in Nederlandsch-Indië.

IV.

Uitvoering.

De tweede maatregel op den weg der uitvoering van de muntwet bestond in de ordonnantie van 3 September 1858 (Stsbld. No. 102) waarbij de geheele oude kopermunt *buiten Java en Madura* werd buiten omloop gesteld met den 45sten dag na de publicering dezer ordonnantie door de verschillende gewestelijke en plaatselijke autoriteiten op de buitenbezittingen. In het verslag over de muntregeling lezen wij daarover het volgende:

Dat na gezegd tijdstip die duiten in genoemde bezittingen niet meer bij 's lands kassen ontvangen noch uitgegeven zouden worden: dat aan de houders van dubbele, heele en halve duiten van Nederlandschen of Nederlandsch-Indischen muntslag tot den bovengestelden termijn gelegenheid zou worden gegeven, dezelve dagelijks, Zon- en feestdagen uitgezonderd, bij 's lands algemeene kassen te verwisselen in de verhouding van vijf cents voor zes duiten; en dat deze verwisseling zou geschieden tegen wettige betaalmiddelen (dat is niet alleen tegen nieuwe koperen pasmunt, maar in de eerste plaats tegen standpenningen en voorts tegen zilveren pasmunt en des noodig ook recepissen)

Het is te vermoeden, dat deze belangrijke ordonnantie thans wel reeds alom in de buitenbezittingen zal zijn ten uitvoer gebragt; doch tot nog toe zijn hier te lande bij de Regering daaromtrent geene berigten ontvangen.

De door de wet geboden overgang van den duit tot den cent, of met andere woorden van de rekening met honderd twintigste tot die met honderdste deelen van een zilveren gulden, zal onvermijdelijk in den aanvang tot eenige moeijelijkheden leiden. Het eenige echter wat het Bestuur hierin doen kan, is de bevolking naauwkeurig bekend te doen worden met de vereischte herleidingen van duiten tot centen en omgekeerd; en hiervoor is bij de aanschrijving tot uitvoering der ordonnantie van 3 September 1858 aan de hoofden van gewestelijk bestuur de meeste zorg aanbevolen.

In de laatst ontvangen Javasche couranten komt een berigt voor van de Zuider- en Ooster-afdeeling van Borneo, volgens hetwelk de termijn voor de verwisseling van het oude kopergeld daar op den 15den Januarij was afgeloopen; de tot verwisseling aangeboden; de som bedroeg *f* 220,225. Aanvankelijk, ontstond, volgens dat berigt, door het in omloop brengen der centen eenige verwarring, maar de zaak herstelde zich spoedig.

Dit is de officieele waarheid, maar de wezenlijke waarheid, die wij uit eene menigte berigten van de buitenbezittingen ontleenen, verschilt daarvan in nog al belangrijke mate.

Volgens die berigten ontstond eene plotselinge rijzing in de levensmiddelen, die tot heden toe aanhoudt en tot gedurige onaangenaamheden tusschen koopers en verkoopers (o. a. soldaten en Chinezen) aanleiding heeft gegeven. De oorzaak lag niet zoo zeer in den overgang van het duodecimale tot het decimale stelsel, maar voornamelijk daarin, dat voor de verwisseling geene voldoende hoeveelheid kopermunt voorhanden was, en daarom een gedeelte door zilvermunt en recepissen moest vervangen worden; de voornaamste reden bestond echter in den aard der kopermunt, aangezien het $2\frac{1}{2}$ centstuk in groote hoeveelheden werd uitgegeven, en dadelijk bleek onbruikbaar te zijn.

Toen in 1855 de „Indier" de onbruikbaarheid dezer munt aanwees, en in de plaats daarvan den dubbelen cent en eene grootere hoeveelheid heele en halve centen verlangde, en dat verlangen in de kamer ondersteuning vond, toen had de heer Rochussen, destijds afgevaardigde, het lumineuse denkbeeld, het $2\frac{1}{2}$ centstuk te verdedigen op grond: dat het *een twee cents en een halve centstuk vereenigt.* Het is alleen aan *autoriteiten in het financiewezen* gegeven, zoo vindingrijke denkbeelden te hebben, en bij de uitstekende financieele talenten, die men destijds in de kamer aan de zijde der Regering vereenigd vond, is het ook niet te verwonderen, dat de voordragt der Regering, zoodanig ondersteund, werd aangenomen.

Maar men zal nu met ons een vreemd verschijnsel vinden in het gen. verslag; dezelfde mannen, die destijds *het cijfer* van het aan te munten kopergeld (zes millioen) de *wijze* en plaats van aanmunting Nederland) en *den aard* der speciën (voornamelijk $2\frac{1}{2}$ centstukken) met zoo innige overtuiging aanprezen, met zoo veel hartstogt verdedigden, en hunne denkbeelden als het gevolg verklaarden van eigene ondervinding en het advies der meest kompetente autoriteiten (1), diezelfde mannen, thans geroepen tot de uitvoering, blijken nu, geheel andere beginselen te huldigen, dan zij destijds voorstonden, en hetgeen de zaak nog vreemder maakt, zij staan thans dezelfde beginselen voor, die vroeger door de oppositie aangeprezen en door hen als onbruikbaar werden verworpen.

De oppositie verklaarde *zes millioen* kopermunt voor geheel onvoldoende; het is thans de Regering, die verzocht en verkregen heeft, *tien* millioen te doen aanmaken.

De oppositie verklaarde het $2\frac{1}{2}$ centstuk voor onbruikbaar, en werd met eene aardigheid afgescheept; thans is geene sprake meer van den aanmaak van $2\frac{1}{2}$ centstukken.

De oppositie verlangde *centen* en vooral vele *halve centen*; en wat lezen wij thans in het muntverslag?

Gelijktijdig met het einde der leveringen van de heeren *P. van Vlissingen en Co.* is eene nieuwe levering begonnen, die in Julij uitbesteed en in Augustus aan den heer *L. J. Enthoven* toegewezen is. Die levering moet bedragen 977.200 Ned. pond, te bestaan uit 56 millioen stuks plaatjes voor *centen*, dat is voor een nominaal bedrag van *f* 560,000, en 308 millioen stuks plaatjes voor *halve centen*, dat is voor *f* 1,540,000, of te zamen voor eene nominale waarde van *f* 2,100,000, te verbrengen in veertien mandelijksche termijnen, waarvan de eerste met het einde van November verviel.

Dat hierbij zulk een groot aantal halve centen werd gevorderd, was het gevolg van een voorstel van het Indisch Bestuur. De vorige aanbesteding strekte trouwens slechts tot de verkrijging van *f* 500,000 *halve centen*, naast *f* 3,500,000 aan *centen* en *f* 2,000,000 aan *twee-en-een-halve-cents*-stukken.

De oppositie beweerde, dat men den muntslag gemiddeld per 100 Ned. pd. voor *drie gulden* minder kon bewerkstelligen, dan bij onderhandsche uitgifte werd betaald, vooral, wanneer men het met haar eens ware, dat de hoeveelheid niet *zes* maar *tien* millioen zoude bedragen.

Thans *is* men dat met haar eens, en *is* de muntslag aangenomen voor *drie gulden* minder, dan vroeger. Maar de schade *is* ook geleden, en de schade, het gevolg der aanmunting van zoo vele onbruikbare $2\frac{1}{2}$ centstukken *wordt* nog dagelijksch geleden door de bevolking op de buitenbezittingen, die zich nu heeft moeten helpen, door eene groote hoeveelheid *duiten* niet ter verwisseling aantebieden, maar in omloop te houden, waarbij nu het $2\frac{1}{2}$ centstuk voor *drie* duiten wordt gerekend, en de bedoeling, het decimale stelsel bij de bevolking wortel te doen vatten, voor langen tijd verijdeld is. Men zal zich bovendien genoodzaakt zien, later eene wetsvoordragt te doen, om het $2\frac{1}{2}$ centstuk intetrekken en *dubbele centen* in de plaats te stellen, met nieuwe moeijelijkheden, nieuwe vertragingen en nieuwe kosten.

Wij lezen verder in het verslag:

Krachtens eene ordonnantie van 20 December 1858 (*Indisch Staatsblad* No. 136) zijn in de gewesten buiten Java en Madura ook de recepissen van 10 gulden en daarboven verwisselbaar en met 1 Mei 1859 (als wettig betaalmiddel) buiten omloop gesteld. Het gevolg dezer laatste ordonnantie is nog niet gebleken. Zoolang intusschen de recepissen nog niet verjaard zijn, — hetgeen volgens art. 17 der wet van 1 Mei 1854 (*Nederlandsch Staatsblad* No. 75) eerst twee jaren na afloop van den termijn, voor de geheele verwisseling te stellen, plaats heeft — zullen zij vermoedelijk, niet alleen op Java, maar ook op deze of gene der buitenbezittingen, nog wel voor een gedeelte bij de gemeente in omloop blijven.

De Minister vergist zich hier. Het heeft den direkteur van financien behaagd, art. 17 der gen. Wet te beschouwen, als niet bestaande, want in de maand Mei j. l. vinden wij in de Javasche Courant herhaaldelijk eene advertentie van den direkteur van financien, dat de recepissen van *f* 10, 25, 100 en 500, die met den 30 April *buiten omloop* waren gesteld, nog slechts tot den *laatsten* Junij bij 's lands algemeene kassen op de hoofdplaatsen der verschillende bezittingen in betaling zullen worden aangenomen.

Dus ook thans begrijpt de Regering nog niet, dat zij wel de gemeente kan ontslaan van de verpligting, de recepissen in betaling aantenemen, maar *nimmer zich zelf* van de verpligtingen, die de wet van 1 Mei 1854 op haar als debiteur heeft gelegd?

Wij zijn zeer benieuwd, of de gemeente op Java, de Minister en de wetgeving in Nederland zich deze tweede inbreuk op de wet zullen laten welgevallen.

Misschien doen zij dat om de doelmatigheid van den maatregel, en de uitmuntende positie, waarin de buitenbezittingen thans — de geheele regeling aldaar zijnde afgeloopen — zich in *muntelijk* opzigt bevinden.

Papiergeld, in het geheel niet; dus moeten alle transaktien van wezenlijke betaling gedaan worden door tijd- en geld roovende transporten van munt, die bovendien met gevaar van roof en andere verliezen te worstelen hebben.

Zilvermunt, uiterst schaarsch, agio doende, en met den dag, even als *op* — beter gezegd *van* — Java verdwijnende, zoodat men spoedig genoodzaakt zijn zal, de Recepissen weder tot *wettig betaalmiddel* te verklaren.

Kopermunt, onvoldoende en gedeeltelijk niet te gebruiken, maar toch dienende voor betalingen; de financieele toestand der Romeinen daardoor weder in het leven geroepen, toen voor het *transport van een talent tien slaven* noodig waren.

Wij bewonderen het talent, dat zoodanige regeling van het muntstelsel op de buitenbezittingen heeft tot stand gebragt, maar wij vreezen, dat men op *Java en Madura* ondankbaar genoeg zal wezen, om zoodanige regeling niet te verkiezen, en zich daartegen door elk wettig middel te verzetten.

(1) Later zullen wij zien, dat die ondervinding en die kompetente autoriteiten thans ook weder op den voorgrond worden gesteld bij de *nog te nemen* maatregelen voor de regeling van het muntwezen in Ned. Indie. Uit het bovenstaande zal men echter kunnen zien, wat die ondervinding en autoriteiten waard zijn.

Benoeming van een 1sten Stads-geneesheer te Batavia.

Wij vernemen, dat de Minister van Koloniën van de hand heeft gewezen het verzoek der Indische Regering, om bij Z. M. den Koning dispensatie te vragen van de bestaande reglementen omtrent de benoeming van een 1sten stads-geneesheer te Batavia. (1)

Het ligt natuurlijk, geheel buiten den kring onzer beoordeeling, wie voor die betrekking behoorde in aanmerking te komen, of die dispensatie in het belang van de dienst noodig en nuttig was, en of zij al of niet had moeten gevraagd worden.

Maar hetgeen wel tot onze kompetentie behoort, dat is de afkeuring, die eene handelwijze verdient, waardoor onnodiger wijze de gemeente, de zieken-inrigtingen, en in het algemeen het saniteits-toezigt te Batavia, gedurende meer dan 8 maanden zijn verstoken geweest van de dienst van een 1sten stads-geneesheer.

Eene zoo gewigtige betrekking, als die van 1sten stads-geneesheer te Batavia, behoort nimmer een oogenblik onvervuld te blijven.

Met het voorstel, om aan den gewezen 1sten stads-geneesheer verlof te verleenen, had de chef over de geneeskundige dienst tevens eene voordragt tot vervanging aanbieden en de Regering een vervanger behooren te benoemen. Het stond eigenaardig aan haar, zich met de voordragt van den Chef der dienst al of niet te vereenigen, en in de plaats van den voorgestelden een anderen 1sten stads-geneesheer te benoemen.

Maar de benoeming mogt niet achterwege blijven.

Art. 49 van het Regerings-reglement draagt de benoeming van ambtenaren uitdrukkelijk op aan den Gouverneur-Generaal, en wanneer deze in het belang der dienst eene afwijking van de bestaande organisatiën der verschillende takken van bestuur noodig acht, dan is hij door art. 24 van datzelfde reglement bevoegd, tot die afwijking overtegaan onder nadere goedkeuring des Konings. Maar nergens staat geschreven, dat de Gouverneur-generaal tot zoodanige afwijking niet *mag* besluiten, *dan na vooraf verkregene goedkeuring des Konings.*

Was dus in het onderhavige geval eene afwijking noodig, dan, gelooven wij, had de Regering daartoe overgaan, en *daarna* goekeuring moeten vragen: was de noodzakelijkheid der afwijking echter niet gebleken, dan had de vervanging ook dadelijk volgens de bestaande voorschriften moeten geschieden.

Het komt ons voor, dat de Regering het algemeen belang benadeelt, wanner zij beslissingen vraagt aan den Minister van Koloniën, die uitdrukkelijk aan haar zijn opgedragen, en waarmede de Minister niets heeft te maken. Daaronder behoort de benoeming van ambtenaren, en de Regering schijnt dit zoowel te weten, dat zij verleden jaar een waarnemend direkteur van financien benoemd, en dan daarop de goedkeuring van Z. M. verzocht heeft, om dat zij meende, dat de benoemde krachtens zijn radikaal geene aanspraak had op dat ambt; daarbij kwam, dat voor die benoeming volstrekt geen periculum in mora bestond en in afwachting der beslissing de *waarneming* der betrekking had kunnen worden opgedragen aan *hem*, die op de voordragt *boven aan* stond.

Maar in het geval van den 1sten stads-geneesheer was eene *dadelijke* benoeming wel noodzakelijk in het belang der dienst, en toch werd het antecedent niet gevolgd en eene dispensatie gevraagd, die men vooraf zeker zijn kon, *niet te zullen verkrijgen.*

Men moest in de geheimen van het kabinet zijn ingewijd, om de redenen der verschillende handelwijze in dezelfde gevallen te begrijpen; maar men heeft slechts eene zeer oppervlakkige kennis noodig van het stelsel, waarna het beheer van Indië behoort gevoerd te worden, om te beseffen, dat bovenbeschreven handelingen niet zijn in het belang eener geregelde en vaste werking van dat stelsel.

Onophoudelijk wordt geklaagd over het nadeel, dat de grepen van den Minister van Koloniën in den dagelijkschen gang van zaken in Indië moeten berokkenen aan den invloed en de kracht der Indische Regering. Maar geeft die Regering niet zelve aanleiding daartoe, wanneer zij vrijwillig aan den Minister overlaat de beslissing over kwestiën, die tot hare en wel *uitsluitend* tot hare kompetentie behooren?

Dikwijls hebben wij den vroegeren Minister van Koloniën hooren uitwijden over de nadeelen, aan Indië te berokkenen door verzwakking van prerogatieven der Kroon, die ten minste twijfelachtig waren. Wij gelooven, dat die Minister, thans Gouverneur-Generaal, zeer in het belang van Ned. Indië zal handelen, door zoodanige prerogatieven, waarover geen twijfel *kan* bestaan, tegen iedereen met vastheid te handhaven.

Konsideratiën voor of tegen personen mogen daarop niet den geringsten invloed uitoefenen, want op den vertegenwoordiger des Konings in deze gewesten rust allereerst de verpligting, het algemeen belang voortestaan.

(1) De Redaktie van de „Java Bode" vergist zich, met de mededeeling in haar No. 64 van den 10den j. l., *dat Zijne Majesteit de Koning zoude geweigerd hebben, in de voorgestelde dispensatie te treden.*

Uit het Besluit der Indische Regering van den 5den j. l. blijkt, dat haar verzoek om dispensatie, bij besluit van den 5den April j. l. No. 10 gedaan, door den Minister van Koloniën Zijne Majesteit *niet ter bekrachtiging, noch ter afwijzing is aangeboden.*

Of de Minister het regt heeft, diergelijke verzoeken terug te zenden, zouder de beslissing van Z. M., hetzij *toestemmend* of *afwijzend* te provoceren, is eene zaak, waarover wij ons van een oordeel kunnen onthouden.

Maar de *konsiderans,* waarop de Minister het inroepen dezer beslissing heeft geweigerd, is te aardig en te zeldzaam om die niet onzen lezers mede te deelen.

De Minister meent, dat die dispensatie niet noodig is, *omdat er genoeg doctoren medicinae voorhanden zijn.*

Indien nu eens iemand bij den Raad van Justitie dispensatie vraagt, *om met zijne nicht te mogen huwen*, dan moet de Raad dat verzoek analoog aan de Ministerieële zinswijze *afwijzen omdat er nog meer huwbare meisjes disponibel zijn.*

Oorlog of Vrede?

Zullen wij *vrede of een algemeenen oorlog hebben?* is de vraag, die de gedachten van den troon tot in de hut bezig houdt en verontrust.

Aan hen, die zoo volkomen zeker zijn van een spoedigen vrede, zich beroepende op het woord van Napoleon III: l'Empire c'est la paix", wordt te regt tegengeworpen, dat Europa sedert 40 jaren *geen oorlog* had gezien, toen dat woord *niet was gehoord*, en dat sedert het uitspreken dezer beroemde woorden, binnen weinige jaren Europa reeds den *tweeden* oorlog aanschouwt en betreurt.

Aan die partij echter, die beweert, „de vrede der Napoleoniden is de oorlog" wordt met niet minder regt de uitkomst van den Krim-oorlog aangewezen als een bewijs, dat geen *veroveringskrijg* meer mogelijk is, en dat dus ook de Italiaansche oorlog zijne grens zal vinden, zoodra hij de grens van Italie heeft bereikt.

Maar met meer regt, dan beide partijen, vragen onpartijdigen: Zullen de volken nimmer begrijpen, dat elke oorlog toch moet eindigen met vrede? dat elk vraagstuk dus voor eene vredelievende oplossing vatbaar is even goed *voor* als *na* den oorlog, en dat oorlogen niets bewerken, dan het bloed, het goud en den welstand van millioenen te verslinden?

De *volken* begrijpen dat wel, maar de *vorsten* ook? En daar is de onzekerheid; daar is de onmogelijkheid om zekere, zelfs om waarschijnlijke berekeningen te maken, want het zijn *Autokraten*, geene *konstitutioneele* rijken, die oorlog voeren.

Onze hoop op vrede zoude veel grooter zijn, indien in Frankrijk en Oostenrijk, in een, door het volk gekozen, onafhankelijk parlement, zich de stem en het verlangen van het volk konden doen hooren.

Het grootste oorlogsgevaar is altijd daar, wanneer de magt in een staat in *eene* hand is gekoncentreerd; in eene hand, waarvan eigenwil, eergierigheid, zelfs eene luim de wereld beroeren en in verderfelijke en langdurige konflikten kan inwikkelen.

Slaan wij een oog op Engeland, zelfs op het kleine Nederland, en dadelijk ontwaren wij de voortreffelijke werking van die regelmatige, onwrikbare konstitutioneele beginselen, die een land sterk, gelukkig en geducht maken, maar nimmer gevaarlijk voor andere volken, omdat de stem der waarheid zich kan doen hooren, wanneer eerzucht het volk in oorlogen wil inwikkelen, waardoor zijne welvaart, en zelfs zijne onafhankelijkheid en volksbestaan bedreigd worden.

Zij, die zich de lofredenaars maken van de *absolute regering*, zien zij niet de gevaren, die het eigen- en familie belang, of de droomen van roem en grootheid van *een mensch* over millioenen brengen, wanneer die *eene man* zeggen kan: *ik wil oorlog*, tegenover een geheel volk, dat zegt: *wij willen vrede!*

Vrijheid en *beschaving* door *wapengeweld* en *verovering*. welk denkend mensch kan zich met die gedachte vereenigen? vrijheid en beschaving zijn vruchten van den *vrede*, van gedurige vriendschappelijke en voor alle partijen nuttige relatien tusschen de verschillende volken.

Waar verstandige redeneringen zich kunnen doen hooren, daar is geen oorlog noodig, want de oorlog van meeningen zal door gemeen overleg tot vreedzame schikkingen leiden; maar dáár, waar eergierigheid, hartstogten en roemzucht het regt hebben, *alleen te spreken*, daar komt de oorlog met al deszelfs nasleep van moord, roof, nationalen haat en vernietiging van den algemeenen welstand.

Bestonden in Europa geene andere, dan konstitutioneel geregeerde staten, dan ware de Italiaansche kwestie even goed als zoo vele andere, op vredelievenden weg opgelost; dan ware er in het geheel geen oorlog meer mogelijk, en de duizende millioenen schats, die thans worden weggeworpen, en den welstand der volken voor eeuwen, te komen, verslinden, die duizende millioenen zouden zoo vele nieuwe bronnen van welvaart geworden zijn.

Men klaagt over de toenemende armoede in Europa; zoek er geene andere oorzaak voor, dan de eerzucht van absolute vorsten, die sedert Lodewijk den XI, Europa door staande legers uitzuigen.

Het is een leerzaam bewijs van menschelijke zwakheid, dat men de slavernij in vreemde gewesten verfoeit, en de slavernij aan eigenen haard duldt.

En slaven zullen de volken blijven, zoo lang zij niet aan wettige banden leggen die groote slavendrijvers, die verouderde, uit slavenstaten afkomstige legenden als een „droit divin" uitkrijten en daarvan gebruik maken, om gelijk thans in Italie, honderd duizende slaven naar de slagtbank te drijven voor regten en belangen, die in niets bestaan, dan in hunne eigene aanmatiging.

Batavia.

Gisteren zijn twee tijgers (een zwarte en een toetoel), bestemd voor de diergaarde te Rotterdam, in de pakhuizen van de heeren MacLaine, Watson & Co., losgebroken. Zij hadden de wijk genomen in eene groote hoop rottan, waar het aan eenige heeren eerst, na vele moeite, gelukte, hen behoorlijk onder schot te krijgen en door herhaalde schoten te dooden.

Vragen.

Wij lezen in de inofficiëele mededeelingen der *Javasche Courant*, dat de Pangerang *Hydaijat*, Rijksbestierder te Banjermasin, sedert *drie* maanden afwezig, door den Kommissaris der Regering, als het ware, wordt nageloopen, *om toch maar de goedheid te hebben, terugtekomen.*

Men acht zoodanige handelwijze nadeelig voor ons aanzien tegenover de vorsten in den Archipel, die aan onze heerschappij zijn onderworpen, en vraagt:

Waarom heeft die pangerang niet gehoorzaamd, toen hij door den afgetreden Resident van Martapoera naar Banjermasin werd opgeroepen? Wat geeft hem aanleiding of regt, de Ned. Regering te wantrouwen, nadat hij te Martapoera door den kommissaris ontvangen en op vrije voeten is gelaten? En waarom wordt hij niet vervallen verklaard van zijne waardigheid, nu hij aan herhaalde oproepingen niet gehoorzaamt, en zich juist dáár ophoudt, waar de zetel van den opstand zich bevindt, te meer, daar zijne vlugt dateert van den dag, dat de drie priesters, deelhebbers aan den opstand, waren gevangen genomen, die beweerd moeten hebben, schriftelijke bewijzen te kunnen bijbrengen, dat zij op last van den rijksbestierder hebben gehandeld?

Men vraagt, of het denkbaar is, dat een hoofdofficier, die voor den vijand staat, *verlof zoude durven vragen wegens vijftienjarigen diensttijd*, en of men hem bij eventueele aanvraag niet zijn ontslag zoude te huis zenden? Men vraagt eveneens: of het welvoegelijk is, dat een burgerlijk ambtenaar in zoodanige positie verlof vraagt, en of hij daardoor blijken geeft, een man van moed en een trouwe landsdienaar te zijn?

Soerabaya, 8 Augustus. Onlangs vertrok van hier over Rembang, tot het afhalen van nieuwe kruisbooten, naar Batavia de ijzeren schroefschoener de Draak, ten einde van daar als gewapend Gouvernements-vaartuig in station naar een der buitenbezittingen te worden bestemd.

De yzeren romp, de werktuigen en stoomketels van hoogen druk, de houten betimmering, de uitrusting, yzer- en koperwerken en verdere toebehooren zijn in de fabriek voor de marine en het stoomwezen vervaardigd naar in 1856 vastgestelde plans, door Javanen onder het opzigt van Europeanen; — het mastgestel, de zeilen en eenige bijzaken werden door het marine etablissement alhier verstrekt.

Dit is het eerste gewapend schip van eenige grootte voor de dienst van den lande, dat geheel in deze gewesten werd bewerkt, zoodat alleen de materialen uit het moederland zijn ontvangen.

Terwijl de machinerie reeds onder handen was, werd in het midden van 1857 de kiel gelegd; in Julij 1858 is het hol te water gelaten, en in Maart van het loopende jaar had de indienststelling plaats, nadat de voltooijing door verschillende omstandigheden nog eenigzins was vertraagd.

De lengte is 110, de breedte ruim 20, de gemiddelde diepgang $8\frac{3}{4}$ voet. Zij is volledig getuigd en toegerust

lenschoener en bergt voor acht etmalen brandstof voor machinerie, welker vermogen tot de aanwerding als hulpvoortstuwingsmiddel bestemd is. De wapening bestaat uit een lang kanon à 12 ℔ op draaislede, 4 korte driepondersen 6 metalen kanons à 1 ℔.

Vóór het vertrek heeft eene deskundige kommissie de staat van het vaartuig opgenomen en de eigenschappen onderzocht door proefvaarten in straat Madura onder stoom en onder zeil. Volgens haar eenparig oordeel liet de uitvoering van een en ander niets te wenschen over, en stond de vervaardiging, stelling en werking der machinerie gelijk met hetgeen men had kunnen verwachten bij eene levering uit de meest gevorderde instelling in Europa.

Door het aanbrengen van eenen gewijzigden schroef voortstuwer van grooter oppervlakte zal later de snelheid onder stoom worden vermeerderd.

(Oostpost.)

Celebes. — In Tanette hebben tot herstel van rust en orde eenige krijgsbewegingen plaats gehad.

Datoe Bakka, de gemaal van de leenvorstin van Tanette, had het eergevoel zijner echtgenoot door zijn losbandig gedrag zoodanig gekrenkt, dat deze echtscheiding en zijne verwijdering uit Tanette eischte. Vermits eene verzoening tusschen de beide echtgenooten onmogelijk bleek te zijn, is aan het verlangen der leenvorstin toegegeven. Maar in strijd met zijne jegens het gouvernement geuite goede gezindheid heeft Datoe Bakka zich vervolgens niet ontzien om, toen hij op reis van Macasser naar zijne moeder te Batoe Batoe, Tanette doortrok, in dit leenvorstendom een rooftogt te ondernemen en zich feitelijk als vijand tegenover het gouvernement te stellen. Hij verschanste zich daarna te Pajiro, binnen Tanette's grondgebied hoog op eenen berg gelegen, en verontrustte van daar uit het omliggende land. Zijne vroegere echtgenoot, de leenvorstin van Tanette, besloot haren gewezen man uit zijne schuilplaats te verdrijven en rukte den 18den Julij jl. tegen hem op met eenige harer vasallen, ondersteund door eene door den kapitein van Leijden gekommandeerde kolonne van geregelde troepen, terwijl zich bij de ongeregelde troepen de ambtenaren Bakkers en Vosmaer hadden gevoegd. Met zeer veel moeite kwam deze magt langs een uiterst steil bergpad en onder aanhoudend vuren op het plateau, waar Patjiro ligt, dat na een scherp gevecht door Datoe Bakka en de zijnen verlaten werd om in de rigting van Lamoeroe te vlugten. Na het verdrijven van Datoe Bakka uit Tanette keerde de overal heen gevlugte bevolking naar hare kampongs terug en bragt de verschuldigde hulde aan hare vorstin.

De meermalen voorspelde inval der Boniren in de noorderdistricten heeft niet plaats gevonden, maar daarentegen hebben zich eenige vijandelijke benden aan de Bonische grenzen verzameld, uit vrees voor eenen inval onzer troepen.

De Sopingsche prins Aroe Lompengan, aan wien het op zijn dringend verzoek was toegestaan om het lijk van een zijner aanverwanten te Pantjana (Tanette) te komen zien, heeft den wensch geuit om zich verder naar Maros te mogen begeven, ten einde door bemiddeling van den adsistent-resident aldaar pogingen aantewenden tot beëindiging van den oorlog, waartoe volgens zijn beweren zoowel Boni als Soping geneigdheid zou gevoelen.

(Jav. Court.)

Nederland.

Het groot genoegen roemt men de toenemende belangstelling waar, die de Rotterdamsche Diergaarde bij onze landgenooten in Indie mag ondervinden. Niettegenstaande de vele moeite en kosten, die ook daar aan het bekomen en verzorgen van dieren verbonden zijn, (vermits die soms op verren afstand uit de binnenlanden moeten aangebragt worden) zijn weder verscheidene en zeer kostbare exemplaren afgezonden. Zoo zijn er van Samarang, door tusschenkomst van de HH. Dorrepaal & Co. herwaarts afgescheept, twee fraaje jonge tijgers (matjan toetol), als een met het schip *Julie*, kapitein A. van der Kolff en een met de *Benin*, kapt. L. Grafthuis. Een derde exemplaar, van dezelfde soort, stierf voor de afreis. Deze kostbare dieren, (gedeeltelijk aangekomen) zijn een geschenk van den heer jhr. mr. H. van Lawick van Pabst, resident van Rembang, in vereeniging met zijne vrienden, den heer Steyn Parvé en radhen adipathi Tirto Noto. De beide gezagvoerders hebben den overvoer kosteloos op zich genomen.

Genoemde HH. Dorrepaal & Co. hebben wijders ontvangen en aan de Diergaarde, met het schip *Constantia* afgezonden, een fraaije Koningstijger, van het vrouwelijk geslacht, zijnde een geschenk van de bovengenoemde HH. H. van Lawick van Pabst, resident van Rembang, H. A. Steyn Parvé, assistent-resident van Bodjonegoro, en van den radhen adipathi Tirto Noto, regent van die afdeeling.

Als een bijzonder blijk van innige belangstelling in — en medewerking tot — uitbreiding van onze Zoölogische instelling, diene nog het volgende, ons welwillend medegedeeld.

Op het laatst des vorigen jaars werd te Samarang te koop aangeboden eene fraaije verzameling Conchiliën en eenige losse voorwerpen uit den Molukschen Archipel herkomstig en toebehoorende aan den heer Renoult, laatstelijk assistent-resident te Samarang, die een aantal jaren in de Molukken heeft doorgebragt, en die ze zelf heeft bijeenverzameld. Nauwelijks was men op de gedachte gekomen dat dit een waardig en uitmuntend geschenk zoude zijn voor de Rotterdamsche Diergaarde, of de HH. Dorrepaal & Co. vatten het plan op, om eene inteekening te openen, en aan hen, die in Rotterdam belang stellen, de gelegenheid te verschaffen, daarvan te doen blijken en door onderlinge bijdragen de kostbare collectie magtig te worden en aan de Diergaarde ten geschenke aan te bieden. Deze heusche poging, om de Diergaarde te verrijken en in belangrijkheid te doen toenemen, slaagde volkomen. De prachtige collectie is in 8 kisten gepakt en bevindt zich aan boord van het Ned. schip *Prinses Amalia*, kapt. L. W. van Rijn van Alkemade, en zal franco aan het bestuur der Diergaarde worden aangeboden.

Deze prachtige verzameling schelpen, de vrucht van meer dan 25 jaren arbeids, is geborgen in 21 Ambonsche houten doozen van 3 bij 2 voeten. Zij is even schoon als zeldzaam; moeite nog kosten zijn daaraan gespaard. Zij bevat alle bekende en zeer veel onbekende schelpen uit den Molukschen Archipel, en heeft daardoor eene volmaaktheid, die de vroeger uitgevoerde verzamelingen ver te boven gaat, terwijl al de exemplaren door levendigheid van kleuren en gaafheid uitmunten. Van de zeldzaamste schelpen worden er twee, drie en meer exemplaren, allen in grootte verschillende, aang troffen.

De afzonderlijke voorwerpen bestaan uit een versteende Zeekrab; een prachtig groote koraalbak, van 17 d. Rijnl. diameter; een paar Babie-Roesa- (half hert en half varken) koppen, afkomstig van het eiland Boeroe; drie papieren Sarongs, zonder naad, vervaardigd van boombast, in de Tominie-baai (Celebes); een dubbele klapper van Nieuw Guinea.

Met genoegen laten wij hier volgen de namen van HH. gevers, als:

Naam	Beroep	Plaats
G. L. Dorrepaal	koopman	te Samarang.
Jhr. P. Druyvesteyn	"	
J. Mac Lachlan	"	
J. G. 't Hooft	"	
C. A. A. van Heel	suiker-fabriekant	
C. Nortier Azn.	geëmp. in den handel	
W. Suermondt Wzn.	koopman	te Batavia.
G. Suermondt	"	
W. Rueb	"	
J. D. Ruys Wzn.	"	
Landberg, Bezoet de Bie & Co.	kooplieden	
N. P. van den Berg	geëmp. bij de Faktorij der N. H. M.	
Mr. J. van Gennep	advocaat	
B. J. van Eck	koopman	te Soerabaya.
P. Broekman Lzn.	"	
F. van Vollenhoven	insp. v. het stoomw.	
B. P. Martens.	visiteur en meter van schepen.	

Het bestuur der Diergaarde zal dat geschenk ongetwijfeld met veel erkentelijkheid aanvaarden. Rotterdam zal de genegenheid, haar daarmede betoond, op prijs weten te stellen en de namen harer onbekrompen vrienden in dankbare herinnering houden.

— Men verneemt, dat er bij de hooge regering plan bestaat om het door de eerste kamer verworpen tarief op de regten van in-, uit- en doorvoer, met eenige wijzigingen, waardoor aan sommige bezwaren zou worden te gemoet gekomen, nog in dit jaar op nieuw aan de goedkeuring der tweede kamer te onderwerpen.

— Naar men verneemt, zal de tweede kamer der staten-generaal, die volgens vroegere bepaling den 28sten dezer, hare werkzaamheden zou hervatten, eerst bijeenkomen op Dingsdag den 5den Julij aanst.

— De staat der bevolking van het rijk op 31 December 1858 was aldus: *Noordbrabant*, wettige bevolking 204,260 mannen, 205,037 vrouwen, totaal 409,297; feitelijke bevolking 238,351 mannen, 206,119 vrouwen, totaal 414,470. *Gelderland*, wett. bev. 202,029 m., 198,687 vr., totaal 400,716; feit. bev. 204,757 m., 199,215 vr., totaal 403,972. — *Zuidholland*, wett. bev. 299,901 m., 322,981 vr., totaal 622,882; feitel. bev. 302,613 m., 325,071 vr., totaal 627,684. — *Noordholland*, wett. bev. 257,743 m., 277,094 vr., totaal 534,837; feit. bev. 261,686 m., 281,357 vr., totaal 543,043. — *Zeeland*, wett. bev. 79,951 m., 83,879 vr., totaal 163,830; feit. bev. 81,709 m., 84,774 vr., totaal 166,483. — *Utrecht*, wett. bev. 78,497 m., 80,853 vr., totaal 159,350; feit. bev. 80,567 m., 81,682 vr., totaal 162,249. — *Friesland*, wett. bev. 134,565 m., 136,756 vr., totaal 271,321; feit. bev. 135,569 m., 137,341 vr., totaal 272,910. — *Overijssel*: wett. bev. 117,752 m., 115,284 vr., totaal 233,036; feit. bev. 120,842 m., 115,927 vr.; totaal 236,769. — *Groningen*, wett. bev. 102,927 m., 104,116 vr., totaal 207,043; feit. bev. 103,836 m., 104,978 vr., totaal 208,814. — *Drenthe*: wett. bev. 46,800 m., 44,288 vr., totaal 91,088: feit. bev. 49,135 m., 46,001 vr., totaal 95,136. — *Limburg*: wett. bev. 105,638 m., 104,075 vr., totaal 209,713; feit. bev. 110,038 m., 107,079 vr., totaal 207,217. — Algemeen totaal: wettige bevolking 1,630,063 m., 1,675,650 vr., totaal 3,303,103; feitelijke bevolking 1,659,103 m., 1,689,674 vr., totaal 3,348,747.

— Men schrijft ons het volgende uit Luxemburg 21 dezer: Het schijnt eindelijk dat de staat van werkeloosheid en lethargie, waarin sedert zes maanden de binnenlandsche staatkunde van het groothertogdom verkeert, zal ophouden. De komst van den prins stadhouder is tegen de eerste dagen aangekondigd, en reeds zegt men dat eene buitengewone bijeenroeping der kamer op aanst. Maandag bepaald is. Deze tijding heeft weder eenig leven onder de Luxemburgers gebragt.

Het spreekt van zelf dat men geld aan de kamer zal vragen om de uitgaven te betalen, welke reeds gedaan zijn voor het op den voet van oorlog brengen van ons contingent, en welke nog gedaan moeten worden, wanneer de tegenwoordige stand van zaken blijft voortduren, en vooral indien onze twee bataillons naar Hessen of Beijeren zoeden moeten vertrekken. Ons leger, dat tot nu toe slechts 3 à 400,000 francs kostte, zal meer dan een millioen in het jaar kosten, dus een derde gedeelte van ons budget.

Drie weken geleden zijn verschillende officieren benoemd en men verwacht binnen kort de benoeming van een aantal 2de luitenants. Onlangs heb ik u gesproken van den kapitein Leesberg, als een onzer officieren, die het meest hebben bijgedragen tot de vorming onzer jeugdige luitenants en die daardoor groote diensten aan den lande heeft bewezen. Het spijt mij u te moeten mededeelen, dat om reden dat hij voorbijgegaan is door de benoeming van een ander kapitein tot majoor, de heer Leesberg gemeend heeft zijn ontslag te moeten indienen, naar ik uit eene goede bron verneem, gemotiveerd op eene voor den nieuwen majoor alles behalve vleijende wijze. Het verlies van den heer Leesberg zoude niet alleen betreurd worden door de soldaten, maar ook door de burgers, die bekend zijn met de door dezen talenvollen man aan den lande bewezen diensten. Het is te hopen, dat men een middel zal vinden om deze zaak te plooijen.

Daar ik toch van ontslag spreek, moet ik met een woord gewagen van dat onzer ministers, die volgens de geruchten, hun ontslag reeds herhaaldelijk hebben ingediend, zonder dat zij daarop eenige beslissing hebben mogen ontvangen. De komst van den prins-stadhouder zal ongetwijfeld een einde maken aan dezen anormalen toestand. Verbeeld u dat het budget, zooals dit in December 1858 door de kamer is aangenomen, nog niet is openbaar gemaakt. Hoe zal men dit verschijnsel aan de kamer verklaren?

Het ministerie is nog geen liberaler weg ingeslagen; het eenige wat gedaan werd, is dat sedert den oorlog in Italie, de Fransche bladen ontheven zijn van de censuur van den procureur van staat, om in ons land te kunnen worden toegelaten. Wat de verboden bladen betreft, deze zijn en blijven dit als van te voren.

Men kan dus voorzien, dat zoo er fondsen aan de nationale vertegenwoordiging zullen worden aangevraagd, de binnenlandsche aangelegenheden, een weinig op het tapijt zullen komen en ik ben er zeker van, dat er redenaars zullen zijn, die zich formeel tegen het toestaan dier fondsen zullen verzetten. De Duitsche bond is alles behalve populair hier te lande. Men herinnert zich dat hij in 1830 voor zijn eigen staten niet heeft gedaan, wat hij thans voor Oostenrijk wil doen; in 1839 heeft hij ons laten verbrokkelen en in 1856 heeft hij tot schrikbeeld gediend en tot het middel om ons van onze vrijheden te berooven. Ziedaar wat de Luxemburgers van de zijde van den bond hebben ondervonden. Nogtans spreekt het van zelf dat het land de gevraagde sommen niet kan weigeren. Het garnizoen dat de kamer omgeeft, is thans bijna 8000 man sterk en zal binnenkort tot 10,000 man gebragt worden. Behalve het op den voet van oorlog gebragte Pruissische garnizoen, ligt hier nog een bataillon van Lippe-Detmold en Donderdag verwacht men er nog een uit Waldeck. Ons eigen contingent, dat naar elders moet vertrekken, zal waarschijnlijk door Pruissen vervangen worden.

ZITTING 1858 — 1859. —— (CX.)

Goedkeuring van het tractaat omtrent de regeling van de grenzen der Nederlandsche en Portugesche bezittingen op Timor en onderhoorige eilanden.

VERTALING VAN HET TRACTAAT.

N°. 5.

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden en Zijne Majesteit de Koning van Portugal en Algarvie, het noodig geacht hebbende een einde te maken aan *de bestaande* (1) onzekerheid met opzigt tot de grenzen der Nederlandsche en Portugesche bezittingen in den Archipel van Timor en Solor, en willende voor altijd elk misverstand voorkomen, dat geboren zou kunnen worden uit *de onjuiste omschrijving der grenzen* (2) en al te veelvuldige enclaves, hebben, met het doel om zich dienaangaande te verstaan, van hunne volmagten voorzien, te weten:

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden, den heer jonkheer meester MAURITS JAN LODEWIJK JACOB HENDRIK ANTON HELDEWIER, ridder der orde van de Eikenkroon en van het Legioen van Eer, zaakgelastigde der Nederlanden bij het gouvernement van Zijne Allergetrouwste Majesteit, en

Zijne Majesteit de Koning van Portugal en Algarvie, den heer ANTONIO MARIA DE FONTES PEREIRA DE MELLO, ridder van de oude en zeer edele orde van den Toren en het Zwaard van de dapperheid, Trouw en Verdienste, van St. Benoit d'Avis, van Isabella de Catolica, grootkruis der Leopoldsorde van Belgie en van de orde van Karel III van Spanje, lid van den Raad van Zijne Allergetrouwste Majesteit, lid van den Kolonialen Raad, kapitein van de genie, en Minister en Staats-secretaris van de Binnenlandsche Zaken, enz., enz.;

die, na elkander gezegde volmagten te hebben medegedeeld, welke in goeden en behoorlijken vorm zijn bevonden, overeengekomen zijn een tractaat van grensscheiding en ruiling te sluiten, bevattende de volgende artikelen:

Art. 1.

De grenzen tusschen de Nederlandsche en Portugesche bezittingen op het eiland Timor zullen zijn: ten noorden, de grenzen welke Cova van Juanilo afscheiden, en ten zuiden, die welke Suai van Lakecune afscheiden.

Tusschen deze beide punten zijn de grenzen der beide bezittingen dezelfde als die van de aangrenzende Nederlandsche en Portugesche Staten.

Die staten zijn de volgende:

Aangrenzende Staten onder Nederlandsch gebied:	Aangrenzende Staten onder Portugeesch gebied:
Juanilo,	Cova,
Silawang,	Balibo,
Fialarang (Fialara),	Lamakitu,
Lamaksanulu,	Tafakaij ou Takaij,
Lamakanée,	Tatumea,
Naitimu (Nartimu),	Lanken,
Manden,	Dacolo,
Dirma,	Tamiru Eulalang (Eulaleng),
Lakecune.	Suai.

Art. 2. (3)

Nederland erkent de souvereiniteit van Portugal over al de Staten welke zich bevinden ten oosten van de alzoo omschreven grenzen, met uitzondering van den Nederlandschen Staat Maucatar of Caluilène (Coluninène), welke geënclaveerd is in de Portugesche Staten Lamakitu, Tanterine, Follafaix (Follafait), en Suai.

Portugal erkent de souvereiniteit van Nederland over al de Staten, welke zich bevinden ten westen van die grenzen, met uitzondering der enclave Oikoussi, welke Portugeesch blijft.

Art. 3.

De enclave van Oikoussi bevat den Staat Ambenu, *overal waar de Portugesche vlag aldaar wordt gevoerd* (4), den eigenlijk gezegden Staat Oikoussi en dien van Noimuti.

De grenzen dier enclave zijn de grenzen tusschen Ambenu en Amfoang ten westen; van Insana en Ruboki (Beboki), daaronder begrepen Cisale, ten oosten, en Sonnebait, daaronder begrepen Amamakono en Tunebaba (of Timebaba) ten zuiden.

Art. 4.

Op het eiland Timor erkent Portugal aldus de Nederlandsche souvereiniteit over de Staten Amarassi, Bibico (Traijnico, Waijniko), Buboque (Reboki), Derima (Dirma), Fialara (Fialarang), Lamakanée, Nira (Lidak), Juanilo, Mene en Fulgarite of Folgarita (onderhoorigheden van den Staat Harnenno.

Art. 5.

Nederland staat aan Portugal af het Koningrijk Moubara (Maunjara) en dat gedeelte van Ambenu of Ambeno (Sutrana) hetwelk sedert verscheidene jaren de Portugesche vlag voert.

Onmiddelijk nadat zal hebben plaats gehad de uitwisseling der bekrachtigingen van dit tractaat door Hunne Majesteiten den Koning der Nederlanden en den Koning van Portugal, zal het Nederlandsche Gouvernement aan de de hoogste magt in Nederlandsch Indië last geven, het koningrijk Moubara (Maubara) over te geven aan de hoogste Portugesche magt van Timor Dilly.

Art. 6.

Nederland ziet af van alle vordering op het eiland Kambing (Pulo Kambing), ten noorden van Dilly, en erkent *de souvereiniteit van Portugal over dat eiland* (5)

Art. 7.

Portugal staat aan Nederland af de volgende bezittingen:

op het eiland Flores, de Staten Larantuca, Sicca en Paga met derzelver onderhoorigheden:

op het eiland Adenara, den Staat Wouré;

op het eiland Solor, den Staat Pamangkaju.

Portugal ziet af van alle vorderingen, welke hetzelve misschien zoude hebben kunnen doen gelden op andere Staten of oorden gelegen op de bovengenoemde eilanden, of op die van Lomblen, Pantar en Ombaij; hetzij die Staten de Nederlandsche of Portugesche vlag voeren.

Art. 8.

Ten gevolge der bepalingen van het vorig artikel, bekomt Nederland het geheele en onverdeelde bezit van alle eilanden ten noorden van Timor gelegen, te weten: van Flores, Andenara, Solor, Lomblen, Pantar (Quantar) en Ombaij, met de omringende kleine eilanden tot den Archipel van Solor behoorende.

Art, 9.

Ter vergoeding van hetgeen Portugal zoude kunnnen verliezen bij de ruiling der bovenvermelde wederzijdsche bezittingen, zal het Nederlandsche Gouvernement:

1°. aan het Portugesche Gouvernement eene volledige quitantie geven voor de som van tachtig duizend gulden, in 1851 door het Gouvernement der Portugesche bezittingen in den Archipel van Timor van het Gouvernement van Nederlandsch Indië geleend;

2°. buitendien aan het Portugesche Gouvernement ter hand te stellen eene som van honderd twintig duizend gulden Nederlandsch.

Deze som zal gestort worden eene maand na de uitwisseling der bekrachtigingen van het tegenwoordig tractaat.

Art. 10. (6)

De vrijheid van godsdienst is wederzijds gewaarborgd aan de inwoners der landen, welke bij het tegenwoordige tractaat zijn afgestaan.

Art. 11. (7)

Het tegenwoordige tractaat zal worden onderworpen aan de goedkeuring der wetgevende magten, overeenkomstig de grondwettelijke voorschriften in Nederland en in Portugal bestaande, zal worden bekrachtigd en de bekrachtigingen zullen worden uitgewisseld te Lissabon binnen .. maanden of vroeger, zoo zulks mogelijk is.

Ter oorkonde waarvan de wederzijdsche gevolmagtigden het tegenwoordig tractaat onderteekend en het zegel hunner wapenen daarop gesteld hebben.

Gedaan te Lissabon, den 20sten April 1859.

(Get.) M. HELDEWIER. *(Get.)* A. M. DE FONTES PEREIRA DE MELLO.
(L. S.) *(L. S.)*

Voor eensluidend afschrift,
(get.) M. HELDEWIER.

---

(1) Vorige redactie: „telkens terugkeerende."

(2) Vorige redactie: „eene verdeelde heerschappij."

(3) Vorige redactie: „Art. 2. Alle Staten, welke zich ten oosten van de alzoo omschreven grenzen bevinden, worden als Portugeesch erkend, met uitzondering van den Nederlandschen Staat Maukatar of Calulinène (Colulinène), welke zich geënclaveerd bevindt in de Portugesche Staten Lamakitu, Tonterine, Follafaix (Follefait) en Suai.
„Alle Staten, welke zich ten westen dier grenzen bevinden, worden als Nederlandsche erkend, met uitzondering der enclave van Oikoussi, welke Portugeesch blijft."

(4) Vorige redactie: „voor zoover hij de Portugesche vlag voert."

(5) Vorige redactie: „dat eiland als Portugesche bezitting."

(6) Vorige redactie: „Art. 10. De vrije uitoefening der Katholijke godsdienst wordt gewaarborgd aan de ingezetenen der door Portugal geruilde bezittingen."

(7) Vorige redactie: „Art. 11. Het tegenwoordig tractaat zal bekrachtigd worden, en zullen de bekrachtigingen uitgewisseld worden na verloop van acht maanden of vroeger, zoo zulks mogelijk is."

Amerika.

De berigten uit de Vereenigde Staten (New-York) loopen tot 25 Mei. Volgens een der bladen heeft de Amerikaansche regering den Franschen gezant te Washington de hoop te kennen gegeven, dat de tegenwoordige oorlog geen afbreuk zou doen aan de belangen van den Amerikaanschen handel.

De heer de Sartiges heeft daarop geantwoord dat hij de mogelijkheid niet inziet om moeijelijkheden te voorkomen, daar, wanneer het tot een Europeschen oorlog mogt komen, Engeland zeer zeker van het regt tot onderzoek van schepen zal gebruik maken, iets waartegen Amerika en Frankrijk zich zouden moeten verzetten.

— De heer Dallas, de Amerikaansche gezant te Londen, heeft aan het kabinet van Washington kennis gegeven, dat de Britsche regering het door sir W. Gore Ouseley met Nicaragua gesloten tractaat had afgekeurd en dat genoemde staatsman bevel had gekregen naar Nicaragua terug te keeren om een tractaat te sluiten, in overeenstemming met zijne instructiën.

— Men verneemt dat de president der Vereenigde Staten bevel gegeven heeft troepen te concentreren op de grenzen van Mexico. Ook zal een eskader in de golf van Mexico gaan kruisen.

— Men zegt dat eene Amerikaansche vloot naar de Middellandsche zee zal gezonden worden.

— De firma's Hargous Brothers en Meijer en Stucken te New-York hebben hare betalingen geschorst.

Ook is gefailleerd de effectenmakelaar John Little te New-York met een passief van eenige millioenen. Dit faillissement is door verscheidene anderen gevolgd.

— Een gedeelte van de stad Oshkosh (Wiskonsin) is door een brand vernield. De schade wordt op $ 500,000 begroot.

— Het parlement van Canada heeft een adres van loyauteit aan koningin Victoria gerigt en haar uitgenoodigd, Canada in het jaar 1860 met een bezoek te vereeren.

— Het congres van Nicaragua heeft geweigerd den afstand van gronden aan de maatschappij van den heer Belly, door den president Martinez gedaan, goed te keuren.

— De berigten uit Mexico hangen een treurig beeld op van den stand van zaken aldaar. Degollado, die aan het hoofd der *puros* of constitutionnelen staat, heeft een gedeeltelijk beleg van de hoofstad begonnen en dreigde met eene bestorming. De *Conservatores* barikadeerden de stad, trokken troepen bijeen en sloegen den 2den April een aanval af. Den 11den deden zij onder generaal Marquez een uitval en bragten aan de *puros* eene gevoelige nederlaag toe; zij wisten echter zoo weinig partij van die overwinning te trekken, dat de vijand in veiligheid het slagveld kon ruimen. Zeventien gevangenen lieten zij echter dadelijk fusilleren.

De nieuwe Amerikaansche gezant, de heer M'Lane, is te Vera-Cruz aangekomen en heeft Juarez als president erkend; Engeland en Frankrijk zouden, naar men zeide, Juarez ook erkennen.

— De bekende Walker is met 300 man te Acapulcos in Mexico geland. Omtrent zijne voornemens wist men niets.

— Den 23sten April heeft er in Venezuela een opstand plaats gehad, en wel onder het garnizoen op het kasteel van San Carlo, te Maracaïbo. De kommandant en de officieren van gemeld garnizioen werden door de opstandelingen, bijgestaan door de gevangenen aldaar, ontwapend en in verzekerde bewaring genomen; er werden onverwijld troepen van de stad Maracaïbo gezonden en den 27sten onderwierpen zich de opstandelingen aan het gouvernement.

Aan de *Diario de Avisos* van Caracas, loopende tot den 27 April jl. ontleenen wij het volgende, betreffende de krijgsverrigtingen.

Naar luid van berigten van den 22sten hadden de opstandelingen onder generaal Zamora, op den 17den April, in Barinas, eene gevoelige nederlaag met groot verlies aan volk, door de troepen onder generaal Escobar, geleden.

Uit berigten van Cumana verneemt men dat generaal J. Sotillo, den 29sten Maart, bij Tigre was geland; hij kwam te Maturin met 50 man en hiel aldaar eene executie; vervolgens vereenigde hij zich met zijne twee zoons in Caicara, die hun hoofdkwartier aldaar hadden, met omtrent 1000 man troepen.

Generaal J. Sotillo heeft te Caicara den dapperen Rondon, die in 1835 in het gevecht te Urica vele bewijzen van moed gegeven had, doen doodschieten. Rondon werd krijgsgevangen gemaakt met de troepen van Isaba, die zich aan de zonen van Sotillo onderworpen hadden.

Kolonel Penna bevond zich te Yuanaguana, waar hij zich had vereenigd met 200 man troepen, onder het bevel van den kommandant Llamosas, bestaande uit vrijwilligers van Cumana, De krijgsmagt onder kolonel Penna bestond toen uit 1000 man.

De troepen van het gouvernement, onder generaal Zamora, in de oostelijke provinciën, hebben eene volkomene overwinning behaald op de opstandelingen, onder generaal J. Sotillo. In een officiëel berigt van generaal Zamora van den 15den April wordt medegedeeld, dat hij op gemelden dag, bij el Paso de la Amana in Santa Berbara slag geleverd heeft tegen 1500 man troepen, aangevoerd door generaal J. Sotillo; dat het gevecht spoedig beslist werd door een krachtdadigen aanval, waarin de vijand aan manschappen een verlies van 32 dooden, 9 gekwetsten en 450 man krijgsgevangenen leed, en waarbij 2 stukken geschut, krijgsbehoeften en een aantal rundvee veroverd werden.

Het verlies der gouvernementstroepen bestond uit 15 man aan dooden en gekwetsten.

Men dacht dat door deze overwinning de vrede in de oostelijke provinciën volkomen zal hersteld worden.

Bladvulling.

Onder een millioen mannen vindt men gemiddeld *tien menschen*; de rest bestaat uit zadelmakers, kooplieden, soldaten, regters, policiekommissarissen, astronomen, diplomaten, geestelijken, geleerden, courantenschrijvers, suikerfabrikanten en vorsten.

De zadelmaker ziet de wereld voor een racepaard aan, de koopman voor een beurs, de soldaat voor eene kazerne, de regter voor eene griffie, de policiekommissaris voor een dievenhol, de astronoom voor een sterrewacht, de diplomaat voor een staatsgeheim, waarop het Besluit van 13 Januarij 1854 toepasselijk is; de geestelijke voor een preekstoel, de geleerde voor een bibliotheek, de courantenschrijver voor een schermzaal, de suikerfabrikant voor een standmonster, waaraan men geen nummer kan geven, en de vorsten voor een paradijs, waarvan zij alleen de sleutels bewaren.

De *tien menschen* zien de wereld aan voor de wereld, tot ieders genoegen daargesteld, waar de zon voor iedereen schijnt, en iedereen zich zoo breed mag maken, als zijne elbogen veroorlooven.

Van elk Artikel in deze Courant, geene bloote nieuwstijding of aankondiging bevattende en niet door anderen geteekend, is de schrijver voor de wet H. J. LION

Gedrukt bij W BRUINING, te Batavia.

BIJVOEGSEL. BATAVIAASCH HANDELSBLAD.

Zaturdag, 13 Augustus 1859. No. 65.

SCHEEPSBERIGTEN

Straat Sunda doorgezeild.

DATUM.	VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDER.	VAN.	DATUM.	NAAR.
Augustus 8	Hanover	Hanover	Kleingarn	Londen	14 April	Shanghaij.
" —	Engelsch	John Bibby	Oates	Manilla	3 July	Liverpool.
" —	Russ.	stooms St. Teodory	Alexandroff	Antwerpen	6 "	Amoor-Rivier.
" —	Hamburg.	Meteor	Adam	Batavia	8 Augustus	Kanaal.
" —	Engelsch	Victor	Mc. Dougall	Singapore	5 July	Liverpool.
" 9	Nederlandsch.	Louis	Hessels	Amsterdam	1 April	Batavia.
" —	"	Metalen Kruis	Zuurdeeg	Soerabaya	5 Augustus	Australie.
" —	"	Mary Goddard	Haring	Schiedam	1 Mei	Batavia.
" —	"	Mentor	Duinker	Amsterdam	24 April	Singapore.
" —	Spaansch.	Yales	Menderona	Liverpool	10 Mei	Manilla
" —	Engelsch	Flying Spray	Foll	New-Castle	2 "	Shanghay.
" —	Amerikaansch.	S. H. Talbot	Burgess	New-York	15 "	Hongkong.
" —	Engelsch	Eliza Thornton	Maxwell	Batavia	8 Augustus	Londen.
" —	"	Wynand	Reid	Londen	11 Mei	Shanghay.
" —	Hamburg.	Helene	Sohst	Hamburg	24 April	Singapore.
" 10	Amerikaansch.	Esther May	Reid	Boston	1 Mei	Hongkong.
" —	Nederlandsch.	Johannes Christiaan	Obelt	Nederland	. . . .	Batavia.
" —	Fransch	Macao	Bouijer	Bordeaux	8 Mei	Singapore.
" —	Nederlandsch.	Sophia Koningin der Nederlanden	Klein	Sunderland	21 April	"
" —	"	Clio	Wijnmalen	Nederland	4 Mei	Batavia.
" —	"	Corn. Wern. Eduard	Bakker	"	10 "	"
" —	Engelsch	Timandra	Sergent	New-Port	11 "	Hongkong.
" —	Fransch	Pallas	Daban	Bourbon	7 July	Batavia.
" 11	"	Jules Cezard	Sergeant	Havre	29 April	Turon.
" —	Amerikaansch.	Invincible	Austin	Macao	24 July	New-York.

Opgave van schepen, Gepraaid door het Barkschip *Borneo*, van Newcastle tot Batavia:

13 Mei. Op 34° 32' N.B. en 19° 21' W.L. het Eng. barkschip *Sara Martha*, van Londen naar de Kaap de Goede Hoop 16 dagen reis.
20 Mei. Op 6° 37' N.B. en 23° 1' W.L. het Ned. schip *Samarang*, kapt. van Dyke van Portsmouth naar Batavia 24 dagen reis.
1 Junij. Op 4° 51' N.B. en 21° 56' W.L. het Eng. bark *St. Anne*, van Londen naar Melbourne 31 dagen reis.
6 Junij. Op 4° 35' N.B. en 27° 17' W.L. het Ned. barkschip *Atile*, kapt Kieviet.
16 Junij. Op 28° 12' Z.B. en 39° 27' W.L. het Eng. driemast schip *Summercloud*, van Plymouth naar Aden 17 dagen reis.
17 Junij. Op 29° 32' Z.B. en 39° 21' W.L. het Pruis. driemast schip *Renate*, van Holland naar Melbourne 56 dagen reis.
21 Junij. Op 32° 15' Z.B. en 16° 23' W.L. het Eng. driemast schip *Clilde Herold*.
27 Julij. Op 20° 19' Z.B. en 104° 25' O. het Eng. barkschip *Kirkland*, van Sunderland naar Hongkong 115 dagen reis.
Bij JAVA-HOOFD, de Hollandsche schepen: 1 Aug. *Johanna Maria*, kapt. Overgaauw en *Anna Eliza*, kapt. Jaskie.
2 Aug. het Ned. barkschip *Louis*, kapt. Hessel en de schip *Zeeland*. — benevens een Amer. bark komende van de Mauritius.

Aangekomen Schepen te Batavia.

DATUM.	VLAG.	BENAM.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDER.	VAN.	DATUM.	AGENTEN.
Augustus 10	Nederlandsch.	bark	A. R. Falk	van Duyvenbode	Amsterdam.	13 April	B. Kopersmit & Co.
" —	"	"	Java Koerier	de Weerd	"	"	E. Moormann & Co.
" —	"	schip	Zeeland	Hazewinkel	Rotterdam.	20 "	Maclaine, Watson & Co.
" —	"	bark	Louis	Hessels	Amsterdam.	1 "	van Ommeren, Rueb & Co.
" —	Amerikaansch.	"	Philomela	Berry	Mauritius.	8 July	Maclaine Watson & Co.
" —	Nederl. Indisch.	stoom.	Samarang Packet	Scheel	Bantam	10 Aug.	Levert & Co.
" —	"	"	Koningin der Nederlanden	Lewis	Sam. & Soer.	7 "	Maclaine, Watson & Co.
" —	"	bark	Heng Goan	Yochok	Riouw	16 Julij	Jacobs.
" 11	Nederlandsch.	schr.	Mary Goddard	Haring	Rotterdam.	1 Mei.	Landberg, Bezoet de Bie & Co.
" 12	Engelsch	schip	Minnehaha	Brown	Manila.	15 July	Martin, Dyce & Co.
" —	Z. M.	stoom.	Bali	van Capellen	China	. . . .	
" —	Nederlandsch	bark	Constance	Kimmerer	Samarang	1 Augustus.	Schimmelpenninck & Co.
" —	Nederl. Indisch.	"	Maymoen	. . . .	Palembang.	. . . .	Buys, Jacobsen & Co.
" —	"	"	Kim Tiang Tey	. . . .	"	. . . .	"
" —	Pruis.	schip	Energie	Ranisch	Melbourne.	. . . .	Metzendorff, Wilmans Ruys & Co.

In lading liggende Schepen te Batavia.

VLAG.	BENAM.	NAMEN DER SCHEPEN.	TON-NEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch.	bark	Valparaiso	430	Smit	Amsterdam	Hager en Schuurmen.
"	brik	Karel August	257	Huyser	. . . .	"
"	bark	Rynbrandt *	328	Lange	. . . .	"
"	"	Anda Maria	359	de Vries	. . . .	"
"	"	Commercie Compagnie*	768	Barkey	. . . .	"
"	"	Willem de Eerste	896	Nielfeld	. . . .	J. Cezard & Co.
"	"	Bellatrix*	400	Sandberg	Nederland.	"
"	"	Honigby *	755	van der Valk	. . . .	"
"	"	Janneke	654	Luucke	. . . .	B. Kopersmit & Co.
"	"	Biesbosch	736	Muyre	in reparatie.	"
"	"	Philips van Marnix	1201	van Duyn	. . . .	"
"	"	Vriendentrouw	510	Greveling	. . . .	"
"	brik	Wilhelmina & Elise *	270	Pribee	Nederland.	"
"	schip	Neptunus *	766	Schuurman	. . . .	"
"	"	Vijf Gebroeders	887	Teensma	. . . .	"
"	"	Admiraal Tromp	751	van Tubergen	Amsterdam	"
"	bark	Nicolaas Witsen*	665	Stoffels	. . . .	"
"	"	Java	622	van Dam	. . . .	"
"	"	A. R. Falck	651	van Duyvenbode	Japan	"
"	"	St. Michael	355	Jansen	. . . .	Schimmelpenninck & Co.
"	brik	Johan Jacob	202	Wiphorst	Nederland.	"
"	"	Eersteling*	727	Armstrong	. . . .	"
"	bark	van Galen*	609	Smit	. . . .	"
"	schip	Willem Kroonprins der Nederl. *	755	Bourghelles Zettler	. . . .	"
"	"	Zaanstroom *	604	Schaap	. . . .	"
"	bark	Constance	722	Kimmerer	Nederland.	"
"	schr.	Mary Goddard*	312	Haring	. . . .	Landberg, Bezoet de Bie & Co.
"	schip	Amalia Augusta *	736	van Marle	. . . .	"
"	bark	Louis Meyer	756	Hazewinkel	. . . .	"
"	"	E. W. van Dam van Isselt	713	van Roggen	. . . .	"
"	"	Kaap Hoorn*	475	Dik	. . . .	"
"	"	Twee Cornelissen *	744	Kieve	. . . .	"
"	schip	Noord Braband	736	Bok	. . . .	"
"	bark	Maria Catharina	554	de Bos	. . . .	E. Moormann & Co.
"	"	Java Koerier*	611	de Weerd	Samarang	"
"	bark	Drie Gebroeders	525	Kramer	. . . .	van Ommeren, Rueb & Co.
"	"	Henriette Wilhelmine	327	Kuyk	. . . .	"
"	schip.	Wilhelmina*	492	van Dalen	. . . .	"
"	"	Ida Wilhelmina	778	van Wyngaard	. . . .	"
"	bark	St. Jan	551	Lommerse	. . . .	"
"	"	Doctrina & Amicitia *	752	Strootman	. . . .	"
"	"	Maria Anna	553	Overgaauw	. . . .	"
"	"	Louis *	533	Hessels	. . . .	"
"	"	Pieter	693	Lammerts	. . . .	Dummler & Co.
"	"	Maleyer	752	Bok	. . . .	Busing, Schröder & Co.
"	schip	Zeeland*	557	Hazewinkel	. . . .	Maclaine, Watson & Co.
"	bark	Susanna & Elisabeth *	739	Onwehand	. . . .	"
"	"	Krimpenerwaard *	752	Speenhof	. . . .	"
"	"	Phoebus *	513	de Roever	. . . .	Paine, Stricker & Co.
"	"	Ferdinand & Louis	509	de Weerd	. . . .	Jacometti & Co.
"	"	Jeannette	652	Visser	Nederland.	Metzendorff, W. R. & Co.
Nederl. Indisch	bark	Sabul Hair		. . . .	. . . .	Buys, Jacobsen & Co.
" "	schip.	Fathol Mobarak		. . . .	. . . .	"
" "	schoener.	Indramayoe	53	Tjinghiang	. . . .	"
" "	"	Sevala	152	Arip	. . . .	"
" "	"	Palembang		. . . .	. . . .	"
" "	brik	Dimachibeelie	203	Djanoedin	. . . .	"
" "	"	Ocean		Liangsoeij	. . . .	"
" "	"	Radatul Jana		Moh. Said	. . . .	"
" "	bark	Kalimanten	250	Lie Oentat	. . . .	"
" "	schoener.	Banda Baihaer		Ambaraoen	. . . .	"
" "	bark	Kim Tiangboat		Bin Kiat	. . . .	"
" "	"	Oedjoeng Pandang		Lim Teksie	. . . .	"
" "	schr.	Clipper	190	Eschauzier	. . . .	"
" "	bark	Faidor Rachman	300	Ba-Alie	. . . .	"
" "	"	Fatal Nasar	460	Asegaf	. . . .	"
" "	"	Maymoen	200	. . . .	. . . .	"
" "	"	Kim Tiangtaij	192	. . . .	. . . .	"
" "	"	Ellen	242	Wentholt	Samarang	B. Kopersmit & Co.
" "	brik	Atiator Rachman		. . . .	. . . .	
" "	bark	Sara Eleonora	769	Schuijmer	Samarang	Cassalette & Co.
" "	stoom.	Padang	362	Guyot	. . . .	W. Cores de Vries.
" "	"	Koningin der Nederlanden	503	Lewis	Samarang & Soerabaya	Maclaine, Watson & Co.
" "	bark	Heng Goan	160	. . . .	. . . .	Jacobs.
" "	"	Almeer	100	Bin Mohamat	Samarana	"
" "	"	Joesserin	308	Bin Aloei	. . . .	"
" "	brik	Atiatul Rachman	382	Bafadal	. . . .	"
Engelsch	schip	Charlotte Ann	452	Young	. . . .	Hunter Houghton & Co.
"	brik	Regia	250	Urquhart	Mauritius.	"
"	stooms.	Burra Burra	400	Buxey	te koop	"
"	bark	Monarch	230	Marr	Mauritius.	"
"	"	Queen Mab	354	Glendinning	Singapore.	Borneo, Company Limited.
"	schoener,	Harriet	120	Block	Cocos	Wilson & Co.
"	"	Triton	120	Sharp	Sydney.	Maclaine, Watson & Co.
"	brik	Enterprize	228	Heigho	te koop	"
"	bark	Crouch Brothers	341	Crouch	Singapore	Martin, Dyce & Co.
"	schip	Minnehaha	785	Brown	England	"
Fransch	bark	Rose		Chabennes	. . . .	Busing, Schröder & Co.
"	"	Johanna	235	Wetzel	. . . .	C. Bahre & G. Kinder.
"	schip	Julie		Despointes	in reparatie	J. Cezard & Co.
"	"	Jessore	582	Gachet	. . . .	"
Amerikaansch.	"	Ocean Steed	807	Smalley	. . . .	Pitcairn, Syme & Co.
"	"	Versailles	543	Shelburn	. . . .	Paine, Stricker & Co.
"	bark	Philomela	470	Berry	Amerika	Maclaine, Watson & Co.
Zweedsch.	"	Sverige	421	Reeden	Engeland	Pauled & Wichaus.
Pruis.	schip.	Der West	510	Fust	. . . .	Metzendorff, Wilmans Ruys & Co.
"	"	Energie	500	Ranisch	. . . .	"
Hamburgsch.	bark	Johannes	547	Bruhn	. . . .	"
"	schip	Heeschild	565	Hauschild	. . . .	"
Bremer	bark	Asia	800	Nutzhorn	. . . .	C. Bahre & G. Kinder.
Oldenb.	schip	Oldenburgen	732	Addicks	Perzie	Busing, Schröder & Co.

De Factorij Schepen zijn aangeduid met een *

Vertrokken Schepen van Batavia.

DATUM.	VLAG.	BENAM.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR.
Aug. 11	Nederlandsch.	bark	Waterloo	Duinker	Macasser.
" —	"	"	Wilhelmina Lucia	Poolman	Cheribon.
" —	Nederl. Indisch.	"	Batavia	Oeij Hochan	Pekalongan.
" —	"	brik	Tartar	Tan Jahok	"
" —	"	bark	Elise	Schippers	Bantam.
" 12	"	stoom.	Samarang Packet	Scheel	Samarang.
" 13	Nederlandsch	schip	Goede Verwachting	van Lindonk	Soerabaya.
" —	"	bark	Vereeniging	de Jongh	"
" —	"	"	Regina Maris	Ouwehand	"
" —	"	"	Bulgersteyn	Verhagen	Indramayo.
" —	"	"	Generaal Michiels	Visser	Tjilatjap.
" —	Nederl. Indisch	"	Al Rachmanie	Sadik	Samarang.

MARKTPRIJZEN te Batavia.

Koffij, Java *f* 31,— à *f* 32,50 ℔ picol.
—— Padang, niet voorhanden.
Rijst, Indramaijoe met zakken, *f* 210,— ℔ koijang verkocht.
—— (WITTE) 1ste kwalit. *f* 145,— à *f* 150,— } de vraag vermindert.
—— " 2de " " 130,— " " 140,— }
—— (CARGA) .... " 100,— " " 110,— }
Suiker, (WITTE) N°. 16 *f* 16,— à *f* 16,50 afgedaan.
Wisselkoers op Holland *Particulier* 6m/d. 101 pCt.
" Engeland 6m/z. *f* 11½ à *f* 11⅝ ℔ £.
" Singapore *f* 2.75 ℔ $.
" China nominaal 2,80 ℔ $.
" Calcutta nominaal.

to Soorabaya.

Suiker N°. 16 ℔ pic. *f* 16,—.
Koffij nominaal.
Rijst (WITTE) ℔ koijang *f* 160,— à *f* 170,—.
Id. (CARGA) " " " 125,— " " 140,—.
Arak ℔ legger, *f* 60,— afgedaan.
Rotting, *f* 8 à *f* 9,—.
Wisselkoers, pari.

HANDELS-BERIGTEN.

Het schip *Vijf Gebroeders* op vendutie verkocht voor *f* 16000,—.

Aangekomen schepen te Padang.

Datum.	Vlag.	Benam.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.
Junij 30	N. I.	schoener	Indrapoera	Sie Djiemat	Natal.
July 1	"	"	Bentang Timor	Katjie	Poelo Tello.
" 1	"	"	Bentang Oetara	Sie Goblek	Bilem.
" 4	"	"	Moorsie	Sie Gelong	Baros.
" 7	Ned.	"	[illegible]	Sie Djamo	Siboglia.
" 8	Eng.	bark	Mohomedia	Moh. Marieka	Porto Novo.
" 13	Ned.	schoener	Johanna Francisca	Sie Djerek	Priaman.
" 15	N. I.	"	Painan	Sie Gantang	Painan.
" 20	"	"	Benkoelen	Sie Djamau	Priaman.
" —	Ned.	"	Johanna Francina	Sie Djerek	Bilem.
" 21	"	"	Christiaan	Sie Baugia	Natal.
" 21	"	"	Louisa	Batjo	Painan.
" 25	N. I.	"	Maria Catharina	Oort	Samarang.
" —	"	"	Benkoelen	Sie Djaman	Priaman.
" 27	"	stoomb.	Padang	Guyot	Batavia.

Vertrokken schepen van Padang.

Datum.	Vlag.	Benam.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar.
Junij 28	N. I.	schoener	Christiana	Sie Bandjar	Natal.
" 29	"	boot	Sophia	Njo Tjiehien	Rassecien.
" —	Ned.	schip	Bulgersteyn	Verhagen	Batavia.
" 30	"	"	Middelburg	Ouwehand	Nederland.
Julij 2	N. I.	schoener	Laijo	Sie Tjoto	Siboglia.
" —	"	"	Sorpie	Radja Lengan	Baros.
" 6	"	"	Charles	Sie Naap	Natal.
" —	"	"	Benkoelen	Sie Djaman	Priaman.
" —	"	"	Kaeuwsing	Sie Nina	Poelo Pisang.
" 11	Z. M.	"	Makasser	H. tz. Stert	Noord. afdeel.
" 13	N. I.	"	Johanna Francina	Sie Djerek	Priaman.
" 20	"	"	Blinding	Lesman	Poelo Batee.
" 21	"	"	Lie Hobing	Malimpactie	Goen. Stolie.
" —	"	"	Benkoelen	Djaman	Priaman.
" 21	Amer.	schip	Ceylon	Leslie	Boston.
" —	N. I.	schoener	Christiaan	Sie Bandjar	Natal.
" 29	"	stoom.	Padang	Guyot	Batavia.
" —	"	schoener	Bintang Oetara	Radja Madan	Poelo Batoe.

Berigt voor Zeevarenden.

De kommissie tot verbetering der Indische zeekaarten brengt ter kennisse van belanghebbenden, dat door het Engelsche vaartuig *Hippogriffe*, gezagvoerder *Homes*, een gevaarlijk rif bezuiden de *Gaspar-Straten* is ontdekt, liggende op 3° 23' 20" Z. Br. en 106° 51' O. L. van Greenwich. Hetzelve bestaat uit drie koraalreven, liggende N. N. O. en Z. Z. W. met eene middellijn van eene kabellengte. Op de twee zuidelijkste werd 18 voet en op het noordelijkste 9 voet water gevonden.

De drie reven liggen op een onderlingen afstand van ¼ Duitsche mijl.

Het rif, waarop de Engelsche brik *Emilie Annina* in Straat-Makassar is verongelukt, ligt volgens de opgave van den gezagvoerder op 2° 4' Z. Br. en 117° 2' O. L. van Greenwich; hebbende slechts 8 @ 9 voet water.

Het Nederlandsche barkschip *Hoop van Capelle*, gezagvoerder *Bol*, ontdekte een rif met 16 voet water in de peiling:

Vierde punt Java Z. W.
Brabands hoedje N. W. t W. ½ W.

Tusschen het rif en den wal werd nog eene diepte van 8 vadem gevonden.

De Engelsche bark *Kate of Aucland*, gezagvoerder *Grange*, ontdekte aan de noordelijke ingang van het vaarwater tusschen de Papan-eilanden in de Karimata-Straat een gevaarlijk rif, waarop slechts 6 @ 8 voet water.

Het rif op een afstand van 25 yards in het N. O. hebbende werd gepeild:

Piek van het middelste eiland der westgroep Z.
Het midden van het oostelijkste eiland van dezelfde groep . . . Z. O.
Eene kleine rots boven water aan het westelijkste einde van dezelfde groep, door een rif met het eiland verbonden . . . Z. Z. W.
Het midden van het grootste eiland der oostelijkste groep . . . O. ½ Z.
Het oostelijkste kleine eilandje . . . O. ½ N.

Het rif bestaat waarschijnlijk uit zandsteen en is door verkleuring niet te onderscheiden.

De Schout-bij-Nacht, President der Kommissie voornoemd,
C. VOGELZOOT.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden, dat de *zwart* geschilderde *ijzeren Reddingboei* naar de uitvinding van *Peacock*, voor het *slijkgat* van *Goedereede*, ten gevolge van bekomen schade is opgenomen en is vervangen door eene *zwarte houten ankerboeivormige bakenton der eerste grootte* met *dito korfbol.*

Lichttoren op de Smalls-klip (Engeland).

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden, dat, blijkens bekendmaking van het *Trinity House* te *Londen*, de in aanbouw zijnde *lichttoren* op de *Smalls-klip* omstreeks het einde der maand Julij vermoedelijk zoo hoog zal zijn opgetrokken, dat hij het tegenwoordige licht onderschept, tusschen de peilingen N. O ¼ N. en N. O. ¾ O.

Scheepsgezagvoerders, in het *Kanaal van St. George* varende, worden mitsdien gewaarschuwd dat, te rekenen van bovengemeld tijdstip tot op de voltooijing van den bouw des nieuwen lichttorens, het licht niet zigtbaar zal wezen, wanneer men het in de boven aangegeven rigting nadert.

Fondsen en Beurstijdingen.

Beurs van Amsterdam.

VRIJDAG, 24 JUNIJ.			Laagste Koers van af 8 dezer.	Hoogste Koers van af 8 dezer.	Gebleven Koers van heden
Nederland, Werk. Schuld	$2\frac{1}{2}$	pCt.	$60\frac{7}{8}$	$62\frac{3}{8}$	$61\frac{3}{4}$
„ Certificaten	3	„	73	$74\frac{9}{16}$	$73\frac{7}{8}$
„ dito	4	„	$93\frac{11}{16}$	$94\frac{1}{2}$	$93\frac{15}{16}$
O.-Ind. Leening	4	„	$92\frac{3}{16}$	91	
Amort. Syndicaat	$2\frac{1}{2}$	„	90	$96\frac{3}{4}$	
Handel-Maatsch.	$4\frac{1}{2}$	„	$115\frac{1}{2}$	$127\frac{3}{4}$	120
Spanje	$1\frac{1}{2}$	„	$28\frac{3}{8}$	$29\frac{1}{2}$	$28\frac{13}{16}$
„ Buitenlandsche	3	„	$38\frac{1}{8}$	$41\frac{1}{4}$	
„ Binnenl. a 6m.	3	„	$37\frac{3}{4}$	$40\frac{15}{16}$	$38\frac{11}{16}$
Portugal te Londen 1858	3	„	$40\frac{7}{8}$	42	$41\frac{5}{16}$
Rusl., Obl. bij Hope 1798-1816	5	„	$100\frac{7}{8}$	$101\frac{3}{4}$	$101\frac{5}{8}$
„ dito 1828-1829	5	„	100	$100\frac{1}{2}$	$100\frac{5}{8}$
Cert. dito 1831-1833	5	„	82	83	
Oostenrijk, Metallieken	5	„	$37\frac{1}{2}$	$42\frac{1}{4}$	$38\frac{13}{16}$
„ 1854	5	„	$56\frac{1}{4}$	$60\frac{1}{4}$	$58\frac{1}{2}$
„ Nationale	5	„	$40\frac{7}{8}$	$46\frac{1}{4}$	$42\frac{17}{32}$
„ Nieuwe	$2\frac{1}{2}$	„	$26\frac{3}{4}$	$23\frac{15}{16}$	$21\frac{5}{8}$
Weener Bank	5	*f*	629	651	620
Brazilianen Bij Roth. 1824	5	pCt.	$95\frac{7}{8}$	96	
Mexico, te Londen	3	„	16	$16\frac{13}{16}$	16
Grenada, te Londen £ 100	$5\frac{3}{4}$	„	$15\frac{3}{4}$	$16\frac{5}{16}$	$15\frac{21}{32}$
„ Uitgest.			$4\frac{9}{16}$	$5\frac{1}{4}$	$4\frac{25}{32}$
Ecuador			$14\frac{15}{16}$	$15\frac{3}{16}$	
Venezuela	5	„	$36\frac{5}{8}$	38	
„ Uitg.	$2\frac{1}{2}$	„	$15\frac{5}{8}$	$16\frac{1}{2}$	$15\frac{5}{8}$
Grieken te Londen	5	„	$11\frac{5}{16}$	$1\frac{7}{8}$	

Koers van het Geld bij de Nederl. Bank: Disconto 3 pCt.; op Promessen 3½ pCt.; Beleening op Effecten 3 pCt.; dito op Goederen 3½ pCt.

Koers van het Geld ter Beurze van heden: Beleening 3½ pCt.; Prolongatie 3 pCt.; Disconto 3 pCt.

De stemming was na het afzenden onzer vorige zeer vast, verflaauwde later op de vrees voor een Europeeschen oorlog, doch sloten ten slotte vrij vast. Aandeelen N. H. M. ondergingen aanvankelijk eene daling op de aankondiging van het dividend van *f* 13.

Wisselkoers.

	ROTTERDAM. 24 Junij.		AMSTERDAM.		
Londen	2 m. *f* 11.55	k. *f* 11.60	2 m. *f* 11.52	G. k. *f* 11.60	P.
Parijs..	2 „ „ $55\frac{3}{16}$	k. „ $55\frac{5}{8}$	2 „ „ $55\frac{1}{8}$	G. k. „ $55\frac{11}{16}$	P.
Bord...	2 „ „ $54\frac{15}{16}$	k. „ $55\frac{3}{8}$	2 „ „ $54\frac{3}{4}$	G. k. „ —	
Hamb.	2 „ „ $35\frac{3}{16}$	k. „ $35\frac{3}{8}$	2 „ „ $35\frac{1}{4}$	G. k. „ $35\frac{7}{16}$	G.

CARGA-LIJSTEN.

Aan- en Uitvoer te Batavia *van den 22 Julij tot en met den 2 Augustus* 1859.

Aanvoer.

Van Singapore en Riouw per Ned. Ind. bark *Kim Hoysoen*, gez. Oeij Bokking.

42 pakk. chin. offer papier, 4 kn. do. thee, 90 stell. stale pannen, 3 kn, chin. gedr. sotong, 175 pakk. led. zakken, 3466 pakk. kommen en borden, 4 do. rame garen, 5500 st. kipsauw, 78 zakk. 78 zakk. ingrediënten, 2 kn. 1 rol en 1 pak zijde stoffen, 706 st. do. thee pottjes, 200 do. do. aardewerk, 1 pak do. laksa, 20 st. do. touwerk, *Gezagvoerder.*
500 krandj. gambier, *Tan Kang Yoe.*
416 zakk. en 1000 krandj. gambier, *Order.*
$35\frac{50}{100}$ pic. witte peper, $41\frac{70}{100}$ do. zw. peper, 410 do. witte aarde 100 do. tengar basten, 1200 ps. tampinis hout, 2000 do. Riouw steenen, 6 corg. hambalo, *Gezagvoerder.*

Van Vlissingen per Ned. schip *Commercie Compagnie*, gez. Barkey, agt. Haager en Schuurman.

$927\frac{650}{1000}$ tonn. steenkolen, *N. H. M.*

Van Amsterdam per Ned. schip *Argonaut*, gez. Carst, agt. Landberg, Bezoet de Bie en co.

150 hammen, 125 led. leggers, 110 kn. bier, 60 vn. vleesch, 70 kn. kazen, *Agenten.*

Van Nederland per Ned. schip *Staatsraad Baud*, gez. de Jong, agt. van Ommeren, Rueb en co.

1 pertij steenkolen, *Factorij.*
40 kn. rood koper, 18 vs. spijkers, *Order.*

Van Nederland per Ned. schip *Honigbij*, gez. van der Valk, agt. J. Cezard en co.

7 kn. diverse, *Gouvernement.*
100/m steenen, 160 vn. specie, 236 do. meel, 70 coll. diverse, 304 bn. zakken, *N. H. M.*
465 coll. diverse, *Gezagvoerder.*

Van Australie per Ned. schip *Regina Maris*, gez. Ouwehand, agt. Maclaine, Watson en co.

974 tonn. steenkolen,

Van Sydney per Ned. schip *Joan Jacob*, gez. Wilphorst, agt. Schimmelpenninck en co.

210 tonn. steenkolen, *Order.*

Van Sydney per Eng. schip *Thames*, gez. James Bremner, agt. Hunter, Houghton en co.

91 paarden, 67 vn. vleesch, 108 tonn. steenkolen, 10 oxh. koolteer, *Order.*

Van Sydney per Eng. schip *Monarch*, gez. Marr, agt. Hunter, Houghton en co.

102 paarden, 215 tonn. steenkolen, *Order.*

Van Amsterdam per Ned. schip *Rijnbrand*, gez. P. F. Lange, agt. Haager en Schuurman.

1 kt. manufact., *van Ommeren, Rueb en co.*
4 kn. do. *Tolson, Hunt en co.*
85 kn. diverse, *E. Kopersmit en co.*
103 coll. provisien, *L. Meijer.*
15½ pijp. bier, *Order.*
10 kn. glaswerk, 23 do. koopwaren, *Engelhard en co.*
60 kn. manufact., *Order.*
3 kn. koopwaren, *Schimmelpenninck en co.*
1 kt. goudgeld, *Paine, Stricker en co.*
12 coll. provisien, 50 ps. hammen, 153 vn. specie, 139 coll. ijzerwerk, 611 vn. vleesch, 100 do. meel, 56 coll. diverse, 188 bn. koffij zakken, 50,000 ps. metzel steenen, 142 coll. diverse, *N. H. M.*

Van Liverpool per Eng. schip *Queen Mab*, gez. Glendinning, agt. Pitcairn, Syme en co.

26 kn. manufact., 3 bn. zeildoek, 11 coll. modewaren, *Wilson en co.*
30 kn. kat. goederen, 50 coll. vilt, 1 vat aardewerk, *Morgan, Melbourn en co.*
4 kn. manufact., *E. Moormann en co.*
474 coll. do. *Martin, Dyce en co.*
700 coll. zeep, 61 do. manufact., 17 do. koper, 929 stav. ijzer, *Tolson, Hunt en co.*
158 coll. manufact., *Borneo C. Limited.*
32 „ do. *Hunter, Houghton en co.*
3 „ do. *Adam en co.*
199 coll. machinerijen, *Maclaine, Watson en co.*
2 coll. manufact., *Metzendorff, Wilmans, Ruys en co.*
49 coll. koopwaren, *Gebr. Roselje en co.*
3 coll. manufact., *Gumprich en Strauss.*
93 „ do. *Burt, Myrtle en co.*
29 „ do. *C. Bahre en G. Kinder.*
7 „ do. *Pandel en Stichaus.*
200 coll. blik, 1 kt. machinerijen, 30 tonn. steenkolen, 20 oxh. bier, 50 kn. blik, 25 zakk. spijkers, 179 coll. manufact., *Order.*
20 coll. teer, 28 kannonnen, *voor Singapore.*
361 coll. manufact., *Agenten.*

Van Sydney per Eng. schip *Regia*, gez. H. Urquhart, agt. Hunter, Houghton en co.

115 tonn. steenkolen, 200 vn. vleesch, *Order.*

Van Engeland per Eng. schip *Crouch Brothers*, gez. Crouch, agt. Martin, Dyce en co.

60 tonn. ballast ijzer, 591 coll. manufact., 14 do. verf, *Agenten.*
164 coll. manufact., 172 do. machinerijen, *Wilson en co.*
195 coll. manufact., 629 stav. ijzer, *Pitcairn, Syme en co.*
230 stav. ijzer, 1 coll. koopwaren, 42 do. manufacturen, *Adam en co.*
15 coll. manufact., *Borneo C. Limited.*
62 „ do. *Burt, Myrtle en co.*
1 ps. machinerijen, *de Weerdt, Regt en co.*
25 coll. manufact., *Hunter, Houghton en co.*
19 „ do. *Tolson, Hunt en co.*
46 „ do. *Büsing, Schröder en co.*
1 „ do. 60 kn. wijn, 10 do. koopwaren, *Order.*
930 coll. diverse, 3376 stav. ijzer, *voor Singapore.*

Van Nederland per Ned. schip *Kaap Hoorn*, gez. L. J. Dik, agt. Landberg, Bezoet de Bie en co.

3 kn. spiegels, 1 wagen, *Baron de Kock.*
2 suiker rollen met assen. *P. van Blommestein.*
23 kn. manufact., 40 pakk. garens, *Büsing, Schroder en co.*
4 kn. vergitt, 100 vs. spijkers, 2 kn. koopwaren, *Haager en Schuurman.*
3 kn. manufact., *Pitcairn, Syme en co.*
18 kn. do. *Tolson, Hunt en co.*
20 vn. suiker in brooden, 1 1 kt. madera wijn, *B. Kopersmit en co.*
4 kn. papier, *W. Bruining.*
14 kn. provisien, *B. van Kleeff en co.*
60 kn. manufact., 120 vs. boter, 9 kn. kazen, 53 kn. en 38 vs. koopwaren, *E. Moormann en co.*
6 kn. papier, *P. L. Wijthoff*, 20 bn. zakken, 8 kn. koopwaren, *Metzendorff, Wilmans, Ruys en co.*
4 kn. drukletters, 1 kt. koopwaren, *H. M. van Dorp.*
7 bn. dekens, 1 stoomketel, 5 kisten, *Dümmler en co.*
1 bl. laken, 71 coll. droogerijen en verfwaren, 2 kn. diverse, 6 kn. manufact., 1 kt. boeken, *Pandel en Stichaus.*
80 kn. lijnwaden, 12 bn. manufact., 1 kt. goud en zilverwerk, 41 manufact., *B. van Leeuwen en co.*
32 kn. provisien, *Gumprich en Strauss.*
1 kt. stalen pennen, 150 st. hammen, 9 kn. provisien, *Schimmelpenninck en co.*
8 kn. glaswerk, 3 do. diverse, *W. Specht Grijp.*
4 kn. wijn, *R. Abegg.*
110 kn. blik, 72 kn. en 13 bn. manufact., *Arnold en Zonen.*
49 coll. koopwaren, 1 kt. kramerijen, 1 do. ijzerwerk, 34 kn. provisien, *Engelhard en co.*
21 vn. beenzwart, 24 do. lekzand, *W. Merman.*
7 kn. diverse, *A. Hofland.*
2 kn. koopwaren, 1 kt. zaad, *Jacometti en co.*
9 kn. 6 bn. koopwaren, *Bahre en Kinder.*
4 kn. koopwaren, *F. Garing en co.*
1 kt. gouddraad, *van Riet en ter Gouw.*
1 kt. diversen, *T. Crone.*
400 vs. loodwit, *van Riet en ter Gouw.*
80 bn. zakken, 50,000 metzel steenen, 36 roll. lood, *Factorij.*
3 kn. en 1418 coll. marine goederen, *Gouvernement.*
9 coll. manufact., 83 kn. bier, 2 do. koopwaren, 150 vs. boter, 10 kn. kaas, 45 coll. provisien, *Order.*
7 bn. dekens, 155 vs. verf, 20 do. loodwit, 150 bet. kruiken olie en vernis, *Order.*
1 geslagen ijzer as, *Landberg en Zoon.*
10 bn. roodgaren, *Landberg, Bezoet de Bie en co.*
50 keld. genever, 32 coll. provisien, *Gezagvoerder.*

Uitvoer.

Naar Sydney per Ned. schip *Graaf van Heiden Reinestein*, gez. Wamsteker, agt. Schimmelpenninck en co.

477 pic. suiker, 19 do. notenmuscaat, 3000 jap. bezems, *Hunter, Houghton en co.*
100 keld. genever, 99 vs. boter, *Aan boord gebleven lading van Nederland.*

Naar Japan per Ned. schip *Argonaut*, gez. J. P. Carst, agt. Landberg, Bezoet de Bie en co.

1 kt. tuin zaden, 16 do. manufact., 1 vat *f* 26,000 zilver specie, 1 potographie toestels, 1 billiard, 14 kn. likeur, 1 kt. medicijn, 115 kn. droogerijen, 13 coll. amunitie, 1 kt. kruid, 1 pak houten spalken, 3 barometer, 1 pak loriquet, 8 kn. spiegels, 5 kn. instrumenten, 25 coll. wijn, 2 kn. kachels, 5 kn. blik, 63 do. glaswerk, 2 do. tapijten, 50 kn. bier, 3 coll. ijzer, 12 kn. kaijoe poetie olie, 5 kn. zeep, 5 do. saffloer, 13 kn. kramerijen, 1 kt. passementwerk, 1 pak glasdiamanten, 25 kn. olijf olie, 13 do. koek en banket, 2 do. dekens, 1 kt. leder, 3 kn. droogerijen en verfwaren, 60 vs. verf, 2 kn, eenhoorn, 1 kt. zilverwerk, 9 st. tanden, 1 pak schuifinealen, 1 do. duimstok, 3 tross. touw, 40 roll. zeildoek, 6 kn. diverse, 3 kn. boeken, *f* 26,000 zilvermunt, *Aan boord gebleven lading van Nederland.*
2 rotting banken, 24 rotting stoelen, 2 kasten, 6 knapen, 2 ledikanten en toebehooren, *Kloppenburg.*

Naar Singapore per Eng. schip *Charles Bramwell*, gez. Baxfield, agt. Borneo C. Limited.

252 coll. manufact., 36 kettingen, 50 ankers, 100 vn. nagelen, 1 kt. monsters, *aan boord gebleven lading van Liverpool.*
8 kn. manufact., uit entrep., *Martin, Dyce en co.*
342 pic. suiker, 44 do. dammers, *Borneo C. Limited.*
20 legg. arak, 344 pic. gom dammer, *Wilson en co.*
22 pic. was, *Maclaine, Watson en co.*

Naar Nederland per Ned. schip *Suzanna*, gez. E. Vonck. agt. van Ommeren, Rueb en co.

6120 pic. suiker, 430¼ en 20½ legg. arak, 595 pic. zw. peper, 200 do. gom dammers, 200 do. rotting, 7 kn. vanille, 9 kn. confituren, 6 bn. koffij, 6 kn. arrowroot, 1 kt. croton olie, 1 do. herbarium, 1 do. kleederen, 1 papieren, 2 kn. porc. kopjes, 4 pic. suiker, 2 do. koffij, 500 kn. soija, uit entrep., *Agenten.*
10 vn. vleesch, 6 do. brood, 8 do. spek, 8 do. boter, 10 do. gort, 10 ankers azijn, 7 vn. erwten, 3 do. boonen, *Agenten.*
1500 pic. tin, $671\frac{95}{100}$ do. dammers, *N. H. M.*
250 kn. koper, uit entrep., *Reynst en Vinju,*
5 kn. boeken, *G. Kolff en co.*
2 kn. zuren en confituren, 1 kt. kleinigheden, 1 tijgervel, 4½ kn. thee, 4 jap. doosjes, 2 kn. soija, 1 kt. cigaren, 1 kt. modewaren, *Cessalette en co.*
3 vs. boter, 1 vat vleesch, *Fraser, Eaton en co.*

Naar Nederland via Soerabaya per Ned. schip *Factorij*, gez. Janzen, agt. Landberg, Bezoet de Bie en co.

voor Nederland.

200 pic. tin, *Factorij der N. H. M.*

Naar China via Soerabaya per Noorw. schip *Favoriten*, gez. Kauren, agt. Metzendorff, Wilmans, Ruys en co.

5 pic. rotting, *Tan Eksoe.*
29 pic. do. *Agenten.*
1619 stav. Zw. ijzer, *aan boord gebleven lading van Australie.*

Uitvoer te Samarang *van den 21 Julij tot en met den 4 Augustus* 1859.

Naar Frankrijk per Frans. schip *Vallée de Luz*, gez. G. Lafitte,

2419 pic. koffij, 1500 stuks koehuiden, 9049 ℔ indigo en 81 pic. cubeben, *Dorrepaal en co.*

Naar China over Tagal per Ned. Ind. bark *Bientang Anam*, gez. D. J. de Gee.

Lading voor China.

40 pic. gedroogde varkensvleesch, 70/100 pic. buffelpeezen, 16 pic. triepang, 8 pic. buffelhoorns, 78/100 do. kamfer, 1 do. vogelnestjes, 33 stuks buffelhuiden, 208 pic. oliekoeken, 1903 do. rijst, 2 kod. stroomatten en 2 pic. buffelzenuwen, *Tan Tjeng Waij.*

Lading voor Tagal.

2 tromm. kleederen en 1 kt. medicijnen, *Hoolhaar en Joosten.*
3000 ps. kadjangmatten, 1200 bess. bindrotting en 12 doz. Jap. thee-kopjes en schoteltjes, *Tan Tjeng Waij.*

Naar China per Ned. Ind. bark *Nawan Tijoesoer*, gez. J. C. Monteiro.

60 kn. wijn (uit entrep.), *Soesman en co.*

1432 pic. rijst, 458 do. oliekoeken, 165 do. bindrotting, 24 do. buffelpeezen, 99 do. gedroogd varkensvleesch, 4 do. buffelhoorn, 1 do. vogelnestjes, 18 do. sandelhout, 30/100 do. garochout, 25 do. triepang, 1 do. haaivinnen, 22/100 gedr. kapas, 1 kt. glaswerk, 15 pic. aard-katjang, 6 do. rhenoceroshuiden, 246 kod. Java bezems, 30 pic. wiedjenpitten, 7 pic. buffelzenuwen, 4 ps. Chin. zijden kleedjes, 2 do. lantaarns, 160 pic. Java poedersuiker, 7 do. staartpeper, 12 do. Java tabak, 8 do. tamarinde, 2 do. gedroogde pinangnoten, 200 ps. buffelhuiden, 100 lapjes en 16 st. lijnwaden, 60 pic. aardappelen, 25 stuks Java stroomatten, 4 roll. laken, 20 ps. Java ledige vaten, 2970 do. sp. matten, 1574 do. zilveren rijksdaalders en 31,200 do. zilveren guldens, *diverse personen.*

Naar Nederland per Ned. bark *Constance*, gez. M. Kimmerer.

1054 pic. suiker, *MacNeill en co.*
2000 pic. koffij, *van den Broek en Veeckens.*
1 vat gort en 2 vs. spek, *Dorrepaal en co.*

Aan- en Uitvoer te Soerabaya *van den 23 Julij tot en met den 1 Augustus* 1859.

Aanvoer.

Van Nederland viâ Batavia per Ned. schip *Eugenie*, gez. E. Bargman.

150 hammen, 100 kn. en 4 fust. wijn, *Schimmelpenninck en co.*
8 kn. wijn, *Bourgeois.*

Van Amsterdam per Ned. schip *Celeritas*, gez. G. A. Wagner.

1 kt. horologiën, *Karthaus en co.*
1 kt. zaad, *Fokri.*
1 kt. tabak, *Major, Matzen en co.*
1 kt. verl. leder, *Deelmann.*
½ pijp bier, *Onnen.*
3 kn. provisiën, *Major, Matzen en co.*
1 kt. piano, *Gebr. Kocken.*
40 vs. spijkers, *Schimmelpenninck en co.*
12 kn. manufact., *van Leeuwen en co.*
2 kn. koopmanschappen, *Schimmelpenninck en co.*
Eenige regalen en restant provisiën.

Van Sydney per Eng. schip *Amilia Breillat*, gez. John Moris.

110 tonn. steenkolen, *Fraser, Eaton en co.*

Uitvoer.

Naar Singapore per Ned. schip *Wilhelmina Cox*, gez. M. P. Deibel.

8741 pic. rijst, *Go Ketjang.*

Naar Singapore viâ Sumanap per Ned. Ind. bark *Abool Hassim*, gez. Said Alie Alhabassy.

18 stoelen, *Anemaet en co.*

Uitvoer te Padang *van den 28 Junij tot en met den 29 Julij* 1859.

Naar Nederland per Ned. schip *Stad Middelburg*, gez. Ouwehand.

4917 pic. koffij, 310 do. paarlsagoe, $26\frac{87}{100}$ do. sagomeel, $26\frac{61}{100}$ do. witte dammar, 1014 st. runderhuiden en 277 st. buffelhuiden, *Factorij der N. H. M.*

Naar Boston per Amer. schip *Ceylon*, gez. E. Leekie.

$5984\frac{77}{100}$ pic. koffij, $1835\frac{89}{100}$ do. rotting, $553\frac{95}{100}$ do. zwarte peper, $20\frac{10}{100}$ do. gom-elastiek en $\frac{45}{100}$ pic. notenmuscaat, *Paine, Stricker en co.*

Uitvoer te Riouw *van den 15 tot en met den 30 Julij* 1859.

Naar Samarang per Ned. Ind. bark *Kim Goan*, gez. Gow Kaisoei.

$1495\frac{93}{100}$ pic. gambier, 30 do. zwarte peper, 100 st. planken, *Order.*

Naar Samarang per Ned. Ind. bark *Hing Goan*, gez. Lim Yoehok.

695 pic. gambier, $135\frac{50}{100}$ do. zwarte peper, *f* 1000 aan zilvermunt, *Order.*

Naar Batavia en Samarang per Ned. Ind. bark *Faidool Rachman*, gez. Said Oemar bin Abdulla Baalie.

93 pic. zwarte peper, 9340 st. planken, *Order.*

Naar Samarang en Soerabaya per Ned. Ind. bark *Fathe Nassar*, gez. J. H. van Garling.

$104\frac{40}{100}$ pic. gambier, 12 corg. hambalohout, $9\frac{70}{100}$ pic. was, 60 do zwarte peper, *Order.*

Naar Samarang per Ned. Ind. bark *Kim Hingsing*, gez. Lim Biauw Tioe.

$119\frac{99}{100}$, $410\frac{45}{100}$ en $365\frac{60}{100}$ pic. gambier, *Order.*
8 pic. witte peper, 200 do. witte aarde, $2\frac{17}{20}$ do. hambalohout, 100 st. planken, $3\frac{60}{100}$ pic. was, *Gezagvoerder.*

Naar Cheribon en Grissee, per Ned. Ind. bark *Hab Goan*, gez. The Boentoan.

$413\frac{11}{100}$ pic. gambier, $47\frac{90}{100}$ do. zw. peper, $8\frac{55}{100}$ witte peper, 80 do. tengarbast, 3 do. was, 200 st. hout in soorten, 300 do. kadjangmatten, 1 do. Chin. doodkist, 20 pakk. do. offerpapier, *Order.*

Naar Batavia viâ Banka per Ned. fregatschip *Zeeploeg*, gez. T. H. Kramer.

$48\frac{67}{100}$ pic. gambier, $53\frac{89}{100}$ do. zw. peper, 325 st. riemen, *Order.*

Naar Samarang per Ned. Ind. bark *Gen Goan*, gez. Lim Djehie.

727 pic. gambier, 11 do. zw. peper, 37 corg. hambalohout, *Order.*

Naar Samarang per Ned. Ind. brik *Tjee Goan*, gez. Po Soewie.

$376\frac{20}{100}$ pic. gambier, $48\frac{20}{100}$ do. zwarte peper, 6 corg. hambalohout, 5 kn. Chin. thee, 4 st. do. graslinnen, $1\frac{40}{100}$ pic. was, 4000 st. Chin. porc. waren, *Order.*

Aangekomen Vreemdelingen te Batavia.

Van den 9 tot en met den 12 Augustus 1859.

HOTEL DES INDES. H. Racine, C. A. Bailly, H. F. L. Marthe, C. Cachet, v. Frankrijk. — A. Kocken en fam., R. van Mourik, v. Nederland. — J. C. E. De Mol v. Otterloo, uit het Binnenland. — Van Capelle, van Ternate.

HOTEL DER NEDERLANDEN. A. Roos, van Indramayoe. — H. Wessing, v. Newcastle. — C. B. J. Lucas, C. Buijs, v. de Reede.

MARINE HOTEL. H. P. Hazewinckel, van Rotterdam. — G. Diepering, D. van Duijvenbode, v. Amsterdam. — Jhr. A. C. van Haeften, J. B. Bok, v. de Reede. — A. Carter, Eschauzier, v. Samarang.

JAVA HOTEL. J. C. Kreye, v. Amoy. — A. P. Armstrong, v. Tjilatjap. — J. P. Hessels, v. Amsterdam. — J. C. Stravers, v Mr. Cornelis. — J. Haring, v. Schiedam. — H. A. van Marle, v. Bandong. — S. J. Bruhn, C. Hanschildt, H. Post, v. de Reede. — M. Kimmerer, v. Samarang. — Thierens, Tegelken, Fraser, A. Hardes, Wiertz van Coehoorn, v. d. Lieu-Kieu-eilanden.

HOTEL WILLEM II. J. Keet, v. de Reede.

Van Amsterdam per *Maria Catharina*, de heer Lavalette, Mevrouwen Bijvanck en 5 kinderen, Sorrillon en 1 jav. bed.
Van New-Castle per *Borneo*, Mevrouw Foreman.
Van de Lampongs per *Karel August*, de 1ste luit. Koocken en 1 bed.
Van Indramayoe per *Jeannette*, de heer de Bruijn Kops.
Van Samarang per *Samarang Packet*, de offic. van gez. Elferik, echtg. en 3 kinderen, en de luit. van Zee.
Van Indramayoe per *Hongan*, de heer A. H. J. S. Roest.
Van Bordeaux per *Jessore*, de heeren Racine, Marthe en Bailly.
Van Bantam per *Samarang Packet*, de heer Brazinga en fam.
Van Rotterdam per *Zeeland*, de heeren Kocken en fam., van Maurik, en Mejufv. Resner.
Van Soerabaya per *Koningin der Nederlanden*, de heeren Brown, Carter, Bolier, Poth, Metzner en echtg., 1 Europ. sergeant en 1 soldaat.

Vertrokken.

Naar Singapore per *Batavia*, de kapt.-luit.-ter-zee J. van der Meersch en den jongen J. F. Stok, de heeren J. J. F. Slothoff, G. L. van Lansschot Imhoreldt, 18 Europ. en 8 Inl. militairen.
Naar Bantam per *Eliza*, Mejufv. C. Schipper.

Gedrukt bij W. BRUINING, te Batavia.